

Erdészeti és faipari

XXI. évfolyam 4. szám, 2011. december

HÍRADÓ

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

2011 a szakszervezetek éve
volt I.

Alkotmányozó tavasz,
forró nyár

*

2011 a szakszervezetek éve
volt II.

Pártok és szakszervezetek

*

Méhészet – Erdészet –
Argentína

*

FAGOSz Fakereskedelmi
Konferencia

*

Megemlékezés
az 1971. évi V.Vk.-ről

*

Nyugdíjasoknak -
nyugdíjasokról

*

OÉT helyett NGTT

*

A titokzatos karácsony

	JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS	
1	Vasárnap	Újév, Fruzsina	Szerda	Ignác	Csütörtök	Albin
2	Hétfő	Ábel	Csütörtök	Karolina, Aida	Péntek	Lujza
3	Kedd	Genovéva, Benjámín	Péntek	Balázs	Szombat	Kornélia
4	Szerda	Titusz, Leona	Szombat	Ráchel, Csenge	Vasárnap	Kázmér
5	Csütörtök	Simon	Vasárnap	Ágota, Ingrid	Hétfő	Adorján, Adrián
6	Péntek	Boldizsár	Hétfő	Dorottya, Dóra	Kedd	Leonóra, Inez
7	Szombat	Attila, Ramóna	Kedd	Tódor, Rómeó	Szerda	Tamás
8	Vasárnap	Gyöngyvér	Szerda	Aranka	Csütörtök	Zoltán
9	Hétfő	Marcell	Csütörtök	Abigél, Alex	Péntek	Franciska, Fanni
10	Kedd	Melánia	Péntek	Elvira	Szombat	Ildikó
11	Szerda	Ágota	Szombat	Bertold, Marietta	Vasárnap	Szilárd
12	Csütörtök	Ernő	Vasárnap	Lídia, Lívia	Hétfő	Gergely
13	Péntek	Veronika	Hétfő	Ella, Linda	Kedd	Krisztián, Ajtony
14	Szombat	Bódog	Kedd	Bálint, Valentin	Szerda	Matild
15	Vasárnap	Lóránt, Lóránd	Szerda	Kolos, Georgina	Csütörtök	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Hétfő	Gusztáv	Csütörtök	Julianna, Lilla	Péntek	Henrietta
17	Kedd	Antal, Antónia	Péntek	Donát	Szombat	Gertrúd, Patrik
18	Szerda	Piroska	Szombat	Bernadett	Vasárnap	Sándor, Ede
19	Csütörtök	Sára, Mária	Vasárnap	Zsuzsanna	Hétfő	József, Bánk
20	Péntek	Fábián, Sebestyén	Hétfő	Aladár, Álmos	Kedd	Klaudia
21	Szombat	Ágnes	Kedd	Eleonóra	Szerda	Benedek
22	Vasárnap	Vince, Artúr	Szerda	Gerzson	Csütörtök	Beáta, Izolda
23	Hétfő	Zelma, Rajmund	Csütörtök	Alfréd	Péntek	Emőke
24	Kedd	Timót	Péntek	Szökőnap	Szombat	Gábor, Karina
25	Szerda	Pál	Szombat	Mátyás	Vasárnap	Irén, Irisz
26	Csütörtök	Vanda, Paula	Vasárnap	Géza	Hétfő	Emánuel
27	Péntek	Angelika	Hétfő	Edina	Kedd	Hajnalka
28	Szombat	Károly, Karola	Kedd	Ákos, Bátor	Szerda	Gedeon, Johanna
29	Vasárnap	Adél	Szerda	Elemér	Csütörtök	Augusztina
30	Hétfő	Martina, Gerda			Péntek	Zalán
31	Kedd	Marcella			Szombat	Árpád

Boldog és sikeres 2012. esztendőt!

	JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
1	Vasárnap	Tihamér, Annamária	Szerda	Boglárka	Szombat	Egyed, Egon
2	Hétfő	Ottó	Csütörtök	Lehel	Vasárnap	Rebeka, Dorina
3	Kedd	Kornél, Soma	Péntek	Hermína	Hétfő	Hilda
4	Szerda	Ulrik	Szombat	Domonkos, Dominika	Kedd	Rozália
5	Csütörtök	Emese, Sarolta	Vasárnap	Krisztina	Szerda	Viktor, Lőrinc
6	Péntek	Csaba	Hétfő	Berta, Bettina	Csütörtök	Zakariás
7	Szombat	Apollónia	Kedd	Ibolya	Péntek	Regina
8	Vasárnap	Ellák	Szerda	László	Szombat	Mária, Adrienn
9	Hétfő	Lukrécia	Csütörtök	Emőd	Vasárnap	Ádám
10	Kedd	Amália	Péntek	Lőrinc	Hétfő	Nikolett, Hunor
11	Szerda	Nóra, Lili	Szombat	Zsuzsanna, Tiborc	Kedd	Teodóra
12	Csütörtök	Izabella, Dalma	Vasárnap	Klára	Szerda	Mária
13	Péntek	Jenő	Hétfő	Ipoly	Csütörtök	Kornél
14	Szombat	Örs, Stella	Kedd	Marcell	Péntek	Szeréna, Roxána
15	Vasárnap	Henrik, Roland	Szerda	Mária	Szombat	Enikő, Melitta
16	Hétfő	Valter	Csütörtök	Ábrahám	Vasárnap	Edit
17	Kedd	Endre, Elek	Péntek	Jácint	Hétfő	Zsófia
18	Szerda	Frigyes	Szombat	Ilona	Kedd	Diána
19	Csütörtök	Emília	Vasárnap	Huba	Szerda	Vilhelmina
20	Péntek	Illés	Hétfő	Szt. István, államalapítás ünnepe, Vajk	Csütörtök	Friderika
21	Szombat	Dániel, Daniella	Kedd	Sámuel, Hajnalka	Péntek	Máté, Mirella
22	Vasárnap	Magdolna	Szerda	Menyhért, Mirjam	Szombat	Móric
23	Hétfő	Lenke	Csütörtök	Bence	Vasárnap	Tekla
24	Kedd	Kinga, Kincső	Péntek	Bertalan	Hétfő	Gellért, Mercédesz
25	Szerda	Kristóf, Jakab	Szombat	Lajos, Patrícia	Kedd	Eufrozina, Kende
26	Csütörtök	Anna, Anikó	Vasárnap	Izsó	Szerda	Jusztina
27	Péntek	Olga, Liliána	Hétfő	Gáspár	Csütörtök	Adalbert
28	Szombat	Szabolcs	Kedd	Ágoston	Péntek	Vencel
29	Vasárnap	Márta, Flóra	Szerda	Beatrix, Erna	Szombat	Mihály
30	Hétfő	Judit, Xénia	Csütörtök	Rózsa	Vasárnap	Jeromos
31	Kedd	Oszkár	Péntek	Erika, Bella		

2011 a szakszervezetek éve volt

I.

Alkotmányozó tavasz, forró nyár

Jőszerével már csak néhány nap és elmondhatjuk, hogy ismét lepergett egy esztendő Kronosznak, az Idő antik titánjának roppant nagy homokóráján; elmúlt 2011, s jön 2012.

Tekintsünk vissza most, az év végén *szakszervezeti szemmel* a magunk mögött hagyott esztendő főbb közéleti eseményeire.

Megállapíthatjuk, hogy *mozgalmas, ellentmondásos, nehéz év volt 2011* a magyar közéletben és benne a munka világában. A 2010-ben hatalomra jutott Fidesz-KDNP koalíció kormánya sietősen és változatlanul kemény stílusban folytatta az ország átszervezését nemzeti-keresztény-konzervatívnak nevezett társadalmi eszméje alapján.

A médiatörvénnyel kezdődött

Az év elején még *a médiatörvény* körül 2010 utolsó negyedében a hazai közéletben, majd annak nyomán a brüsszeli Európai Parlamentben is kibontakozott harsány csetepaté kötötte le a figyelmet. Nem véletlenül. Hiszen a szólás- és sajtószabadság a politikai viszonyokkal összefüggő állampolgári szabadságjog, mindannyiunk joga, ami a polgárt, mint a társadalom tagját és mint egyént is megilleti. Az is függ tőle például, hogy ezeken az oldalakon mit írhatunk, mit nem.

A médiatörvény és több más magas szintű jogszabály is tulajdonképpen már előkészítése volt annak *az alaptörvénynek*, amely a tél végén került intenzívebb módon a közfigyelem fókuszába. S ami azután zsumnalisztikai megfogalmazás szerint mint *a Fidesz húsvéti alkotmánya* vonult be a magyar törvénytárba.

Politikai lárma persze az alkotmányozást is kísérte, majd pedig kritika a kész művet. A legtöbben talán azt kifogásolták, hogy az állam legfontosabb törvényét, az egész jogrendszer alapját miért nem a társadalom egésze hagyta jóvá egy népszavazás során és miért szűkítette ezt le egy meglehetősen egyoldalúra alakult parlamentre; ezért is nevezték el Fidesz-alkotmánynak.

Közbevetve emlékezetbe idézzük, hogy 1995. június 2-án a „Magyar Hírlap” különkiadványaként az akkori Igazságügyi Minisztérium közzé tette „A Magyar Köztársaság új alkotmányának koncepciója” című, 12 oldalas részletes tanulmányt. Talán még érdemes, talán már nem egyebetni ezt az anyagot a most már érvényes új alaptörvénnyel.

Az EFDSz és az alkotmány

Ez az ügy Szakszervezetünket már közvetlenül, konkrétan is érintette. Mert, amint azt Híradónkban már többször megírtuk, az EFDSz élt az előkészítésbe való bekapcsolódás lehetőségével és *javaslatot* juttatott el az alkotmány előkészí-

tő eseti bizottsághoz arra irányulóan, hogy *az állami erdők állami tulajdonban maradását maga az alaptörvény garantálja*. Ebben a törekvésünkben partnereink is voltak, sőt úgy tudjuk, hogy még néhány magánkezdeményezés is volt ebben az ügyben.

Az eredmény, sajnos, felemásra sikeredett, mert az új alkotmányba *az állami erdők* témája *nem* került bele. Többszörös erőfeszítés után azonban legalább *az erdő belekerült*, mint olyan természeti erőforrás (a termőföld és a víz mellett), amelyet védeni mindenki kötelessége. Úgy értékeltük, hogy ez a féleredmény is eredmény, jóval több a semminél. Mindazonáltal nem volt elég az erdőféltésünkből eredő gyanakvásunk elaltatására. Sőt, még inkább elgondolkodtatott bennünket: mi lehet az oka annak, hogy az állami döntéshozók oly makacsul kitérnek az állami erdőtulajdonlás hosszabb távra történő garantálása elől?

Azért is foglalkoztunk hosszasan és szívósan ezzel a témával, mert úgy fogtuk fel a dolgot, hogy a közérdek szempontjain túlmenően *elsősorú szakszervezeti ügyről is van szó*. Szakszervezetünk tagsága ugyanis nagyobb részben a fagazdaság állami szektorában dolgozókból áll. Úgy fogjuk fel tehát, hogy *amikor az állami erdőt védjük, akkor egyben tagságunk zömének munkahelyét, keresetét, munkavállalói jogait is védjük*.

Ámbár, ami azután a tavasz végén, s a hosszú, forró nyáron történt, elgondolkodtató volt abban a tekintetben is, hogy érdemes-e bárkinek a kezét-lábát törni az állam, mint munkaadó érdekében? Annak az államnak az érdekében, amely szorgosan tette ki az állásukból a különböző rendű-rangú ágazatú közszolgákat, közalkalmazottakat, köztisztviselőket a költségvetési egyensúly megteremtésének retorikája alapján.

Erről is irtunk lapunkban a szeptemberi lapszámban „Elmúlt a nyár” címmel. Megírtuk az egyre keményebbé váló szakszervezeti demonstrációknak a krónikáját, amelyek tulajdonképpen már 2010-ben elkezdődtek. Ezeknek *a megszorító intézkedéseknek a legázoló stílusa legalább annyira irritálta az embereket, mint a tartalmuk*.

Erről is irtunk annak idején a több mint egy tucat állami erdőgazdasági részvénytársasági igazgató kurta-furcsa módon történt menesztése kapcsán.

Közben a jogaiban megkurtított Alkotmánybíróságnak legalább annyit sikerült elérnie a fűnyíróval szemben, hogy teljesen indokolás nélkül mégsem lehet az embereket az utcára tenni.

Újra kezdődtek a demonstrációk

Az említett érdekképiseleti demonstrációk áprilisban azért kezdődtek, hogy a munka világát és a nyugdíjasokat

érintő döntések előtt ismét legyen egyeztetés az érdekképvi-seletekkel.

Az első felvonulás nemzetközi jellegű és még joviális hangulatú volt, s azon az EFDSz is képviseltette magát.

A kormányzat is próbálta saját intézkedéseinek negatív hatásait korrigálni. Ilyen volt pl. a *bérkompenzáció*, amit a szakmánkban is végrehajtottak. Az egykulcsos adórendszer bevezetésének nyomán bekövetkezett keresetcsökkenést kellett pótolni. Kérdés, hogy *miként alakul majd ugyanez 2012-ben?*

Ugyancsak nehézséget okozott az év folyamán az állami vállalatoknál a *bértömeg befagyasztása*. A helyzet azonban nem vált drámaivá, mert vállalatvezetőink megtalálták a kezdetben meglazíthatatlannak tűnő gúzsából a kibontakozás lehetőségét (általában a cafetéria egyes elemeinek alapbérsítésével). *Ez a lecke azonban várhatóan 2012-ben is fel lesz adva.*

Szaporodó gondok ellen országvédelmi terv

Az elmúlt év nagy tehertétele volt, hogy *hazánkat is elérte a kiújult globális pénzügyi válság*. A bajba jutott deviza-lakáshitelek hatezer milliárd, vagyis hat billió (!) forintra taksált tartozása a politika és a média mindennapos gumicsontjává vált, és feledtette a kolontári vörösiszap-katasztrófának erre az évre is áthúzódó problémáját éppúgy, mint pl. a fukusimai atomerőmű-katasztrófát.

Szeptemberben azonban újabb petárda pukkant. Bejelentették, hogy az állami költségvetés számításai során alapul vett 2,5-3% *helyett* várhatóan csupán 1,5% lesz a magyar gazdaság idei növekedése. Nemsokára ezután már csak 1%-ot emlegettek. Novemberben mint jó hírt jelentették be, hogy az előző év azonos időszakához viszonyítva 2011 első háromnegyedében 1,4% volt a növekedés, amiben döntő szerepe volt a jó eredményeket hozó agrárexportnak.

A miniszterelnök szeptember 12-én kijelentette, hogy hét szűk válságos esztendőnek nézünk elébe. Majd azt is, hogy *országvédelmi tervet készítenek a válság hatásainak kivédésére*. A terv hat pontjának egyike a *Start munkaprogram*, amely közvetlenül érinti a munka világát. „Munkát kínálunk mindenkinek, aki munkaképes” – mondotta Orbán Viktor, hozzátéve, hogy aki nem veszi fel a munkát a számára felkínált helyen, az nem kaphat az államtól pénzt.

Ez önmagában nem hangzik rosszul. Amikor azonban kitudódott, hogy a közmunkák ügyének illetékes főhatósága a Belügyminisztérium, valamint, hogy a felkínált munka a dolgozó lakóhelyétől távol is lehet, az utca népe *közmunka helyett* egyre inkább *kényszermunkáról* kezdett beszélni.

Új Munka Törvénykönyve – újabb feszültségek

Nagyobb és az idő haladásával egyre nagyobbá váló társadalmi feszültség kiváltó tényezője lett szeptember-októberben a *Munka Törvénykönyvének megújítása*, a kormányzati elgondolások szerinti *újraalkotása*.

Emlékeztetőül: a cikkünk írásakor még érvényben volt Munka Törvénykönyve az 1992. évi XII. törvényként váltotta fel az azt megelőzőt (Magyar Közlöny”, 1992. évi 45. szám). Akkor az volt a deklarált fő célja, hogy a rendszerváltás után a kibontakozóban levő piacgazdaság viszonyainak megfelelően szabályozza a munkáltató és a munkavállaló közötti kapcsolatokat. A versenyszféra szereplőire terjedt ki. A közszolgálati alkalmazottakra és a költségvetési szervekkel közvetlen munkaviszonyban állókra más rendelkezések vonatkoztak.

Az 1992. évi Munka Törvénykönyve közelített a Polgári Törvénykönyv szellemiségéhez annyiban, hogy a főlé- és alárendeltségi viszony helyett a *mellérendeltség*, a *partneri viszony megteremtésének elősegítésére törekedett* a munkáltató-munkavállaló kapcsolati rendszerben. A vezető állásúakra vonatkozóan pedig kiegészült a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvényből átvett elemekkel, egyúttal igyekezvén feloldani annak anomáliáit.

Nagy a tét

A közfigyelem felfokozódása a Munka Törvénykönyvének tervezete iránt teljesen érthető és indokolt. Egyrészt *hatalmas horderejű jogszabályról van szó*, mert jószerével nincs olyan állampolgár, akit ilyen vagy olyan formában, közvetlenül vagy közvetve ne érintene. Különösen most, amikor a miniszterelnök meghirdette és minden adandó alkalommal hangsúlyozza a *munkaalapú magyar társadalom* eszméjét. Másrészt az említett társadalmi feszültségek is nem utolsósorban a kormányzatnak a munka világában végrehajtott drasztikus intézkedései nyomán keletkeztek. (Nagyarányú, azonnali és indoklás nélküli elbocsátások. Az érdekegyeztetési fórumok mellőzése. A tömeges munkahelyteremtésre tett ígéret vontatott teljesülése stb.) *A kormány stílusa az embereket is keményebbé, bizalmatlanabbá tette* és ezért éles szemmel figyelik ennek a törvénynek az alakulását.

A törvénytervezet előkészítése során makacs viták bontakoztak ki olyan kérdésekben, mint például a munkáltató felmondási lehetőségei és azok korlátozása, a védett kor, a szabadság kiadása, a túlórázás, a műszakpótlékok, a dolgozó kártérítési kötelezettsége, bizonyos meglévő jogok megvonása stb.

Amikor a Nemzetgazdasági Minisztérium által készített tervezet első változata ismertté vált, legott felharsant a kritika, mondván, hogy ez „a kizsákmányolás törvénykönyve”. A vita azonban nem volt hiábavaló, mert ez az első anyag azután több részletében lényegesen változott. A foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár meg is jegyezte, hogy „*hungarikum*”, *amilyen széles spektrumú jogokkal rendelkeznek a szakszervezeti tárgyalók, amit indokolt lenne szűkíteni*.

A szakszervezeteknek a Munka Törvénykönyve körüli harcban jól jött volna egy erőteljesebb politikai hátszél a baloldali ellenzéki pártok részéről. Ezt a témát azonban az év szakszervezeti krónikájával összefüggésben ugyan, de külön, a „Pártok és szakszervezetek” című cikkünkben írtuk meg.

Király Pál

2011 a szakszervezetek éve volt

II.

Pártok és szakszervezetek

A Munka Törvénykönyvének megújításával kapcsolatban a szakszervezetek kontra kormány vitában a munkavállalói érdekképviseletek egy ideig nélkülözték a baloldali ellenzéki pártok politikai támogatását, ami pedig jól jött volna. Azonban erre az ügyre is *ugyanaz a probléma* nehezedett rá, mint az egész esztendő több más fontos közéleti fejleményére: a kormányzati oldal túlsúlyával szemben *az ellenzék erőtlensége, enerváltsága*. Mindenekelőtt a legerősebb baloldali tényező, a *Magyar Szocialista Párt belső megosztottsága*.

Megosztott ellenzék

Miközben az emberek ilyen-olyan ok miatt az utcán tüntettek, azonközben az MSZP vezetői belső hatalmi civódásaikkal voltak elfoglalva (Szakszervezetünk szomszédságában, a Jókai utcai új székházukban, amely valaha a kereskedelmi dolgozók szakszervezetének székháza volt).

A 2010. évi súlyos választási vereség után, talán a régi vezetők tekintélyének megrendülése nyomán nyolc olyan irányzat, platform alakult ki a párton belül, amelyek mindegyike a saját elképzelései alapján gondolja tovább alakítani a párt és az ország jövőjét. A belső ellentétek mindinkább a *Mesterházi Attila* elnök által vezetett többség és a *Gyurcsány Ferenc* által 2010-ben létrehozott Demokratikus Koalíció platformja között csúcsosodtak ki.

Sokak véleményét fogalmazta meg az MSZP egyik közismert tagja, *Lamperth Mónika* egykori belügyminiszter a „Népszabadság” szeptember 24-i számában megjelent interjújában:

„Egyszerre vagyok dühös és végtelenül szomorú. Dühös, mert Gyurcsány Ferenc akciózása elviszi a figyelmünket arról, hogy azzal foglalkozzunk, amivel kellene, az emberek végtelen kiszolgáltatottságával. Szomorú pedig azért, mert Gyurcsány, aki lehetett volna a baloldal vezére, most rendkívül sokat árt az MSZP-nek és ha így folytatja, akkor még nagyobb károkat okoz majd.”

A kötélhúzás eredménye ismert: Gyurcsány október 22-én kivált a pártból követőivel együtt és *megalapította a D.K.P.-t*. Addig azonban értékes hetek veszttek el. Szeptemberben ugyanis elérkezett az ideje annak a *nagy demonstráció-sorozatnak*, amelyet a nyáron felbolydult szakszervezetek: elsősorban a rendvédelmeseik, és a velük rokonszenvezők kilátásba helyeztek, s amelyhez az új impulzust a *Munka Törvénykönyve tervezetével kapcsolatos elégedetlenség* közvetlenül is megadta.

Szakszervezeti megosztottság

A sorozat szeptember 12-én valóban meg is kezdődött az Országház előtt, a Kossuth téren egy *élőlánc demonstráció-*

val. Ezen a mi konföderációnk, az *Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés is részt vett*. A közszolgálati televízió aznap esti híradója röviden tudósított az eseményről. Ebben emlékezetes jelenet volt, amikor az ÉSZT elnöke, *Kuti László* professzor a kamera előtt figyelmeztetően felemelt ujjal mondta: „Most még kérünk!”

A „Ne tovább!” jelszóval lebonyolított tüntetést négy szakszervezeti konföderáció szervezte; a Liga Szakszervezetek, valamint a Munkástanácsok Országos Szövetsége csak néhány tagja révén képviseltette magát. Elgondolkodtató, hogy a Munka Törvénykönyve tervezetének vitájára is csak ez a két szervezet kapott meghívást a kormány részéről.

Kétségtelen, hogy a résztvevők mintegy ezer főre becsült létszámát tekintve *ez a demonstráció szerényre sikeredett* az előzetes reményekhez képest. Volt, aki egyenesen kudarcnak minősítette.

Média-megfigyelők szerint mindez *a szakszervezeti mozgalom megosztottságára utal*. *Gaskó István*, a Liga elnöke szeptember 24-i sajtónyilatkozatában azt mondta, hogy a szervezők a tüntetést gyengén készítették elő és nem tartották be az általa fontosnak tartott pártsemlegességet sem.

Mindazonáltal talán mégis furta a lelkiismeret a Liga vezetőit a távolmaradás miatt, mert utólag, november 3-4-én egy saját, felpályás útlezárásokat jelentő tiltakozó megmozdulást szerveztek a fővárosban, valamint több vidéki helyszínen is. Ám úgy tűnik, későn. A demonstráció nem váltott ki nagyobb visszhangot a közvéleményben (legfeljebb a gépjárművezetők szitkozódásait). Talán ezt is figyelembe véve, a kormány – szóvivője útján – egy mondatral félresöpörte ezt az ügyet, mondván, hogy nem változtat semmit a Munka Törvénykönyvének országgyűlési benyújtásra kerülő tervezetén.

Váratlan fejlemény a Kossuth téren

Szeptember közepe után a következő akcióra *október 1-jén* került sor, ami azonban már egészen másként alakult.

Első menetben a rendőri szervek nem is engedélyezték, mondván, hogy a tüntetés zavarná a képviselők munkáját az Országházban. (Szombaton!?). Talán ezért is azután a *Széchenyi-lánchíd budai hídfőjénél*, a *Clark Ádám téren* ülősztrájkjal kezdődött, majd Pestre átvonulva, a *Kossuth téren nagygyűléssel fejeződött be*.

Hatalmas tömeg gyűlt össze, több tízezer ember, de egyes becslések százezer emberről szóltak. A másik váratlan fejlemény az volt, hogy a szakszervezetekhez számos más civil szervezet is csatlakozott. Nem tudjuk, hogy ki szervezte így a dolgok folyását. Még váratlanabb volt, hogy a szónoklatok során tartalmát tekintve *a megmozdulás kicsapott szakszervezeti medréből*, mert a munkavállalói jogok mellett már általá-

nos emberi jogok, a demokratikus alapértékek megvédése is hangoztatásra került.

A szakszervezeti tüntetésnek indult akció tehát – hogyan, hogyan nem – *politikai tüntetésbe fordult át*, aminek az eredménye néhány nap múlva a *Magyar Szolidaritási Mozgalom* (MSzM) megalakulásának kinyilvánítása lett. Erre senki nem számított.

A demonstráció megszervezése lényegében ugyanahhoz a két névhez kapcsolódik, mint a MSzM megalakítása. Az egyik *Kónya Péter*, a Fegyveres és Rendvédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetségének elnöke. A másik *Székely Tamás*, a Vegyipari Szakszervezeti Szövetség elnöke. A jelek szerint azonban bizonyára ide sorolhatjuk a társszervező *Árok Kornél*, a Hivatásos Tűzoltóságok Független Szakszervezetének elnöke nevét is.

Újra „fényes szelek” fújnak?

Egy neves politikai elemző, *Ágh Attila* politológus a „Népszabadság” október 22-i számában megjelent cikkében lelkes szavakkal úgy kommentálta az október 1-i Kossuth téri fejleményeket, hogy *az ellenzéki politizálás új korszaka kezdődött el*, újra „fényes szelek” fújnak. Az MSzM színrelépése színes, médiaképes szereplőket hozott felszínre, új arcok, új szervezeti formák és új eszmék bukkantak fel a „magyar ugaron”. Az emberek apátiájától övezett, elaggott pártrendszer összeomlott, a baloldali tömegmozgalom kikerült a nyomaszót szűrkeségből.

A Kossuth téren spontánul (?) kipattant politikai kezdeményezés alkalmasint meglephette a szakszervezeti mozgalom többi vezetőjét. Talán úgy érezték, hogy kezd kicsúszni a kezükből a megmozdulások irányítása? Lehetséges, hogy ismeretlen erők húzódnak meg a bizonyára nem véletlenül hatalmasra duzzadt, szakszervezetinek indult, de egészen más eredményt hozott tüntetés hátterében?

Ebből a szempontból ugyancsak elgondolkodtató *Kerék-Bárczy Szabolcs*, a Szabadság és Reform Intézet igazgatója „D-Day” című cikkének a befejezése, ami négy nappal a Kossuth téri nagygyűlés előtt jelent meg a „Népszabadság” szeptember 27-i számában. Idézzük:

„Most nem a szakpolitikai kérdések részletei fölötti vitáknak van itt az ideje. Most a demokrácia és a jogállamiság érdekében kell fölszólalnunk.”

A lap október 3-i vezércikkében („Itt a magyar Szolidaritás”) *Lencsés Károly* pedig ezt írta: furcsa, hogy két egyenruhás kél a magyar demokrácia védelmére.

Kormányzati oldalról úgy reagáltak a fejleményekre: mélységesen sajnálatos, hogy egyes szakszervezeti vezetők nem az emberek érdekeit képviselik, hanem saját politikai ambícióikat helyezik előtérbe.

Pártok a szakszervezetek megnyeréséért

A szakszervezetek és a kormány közötti konfrontáció felkeltette a baloldali pártok érdeklődését a szakszervezetek mozgalma iránt, az október 1-i események pedig csak tovább fokozták azt. Először az *MSzP* elnöke jelentette ki, hogy támogatják a szolidaritási mozgalom követeléseit, s ha hata-

lomra jutnak, újratárgyalják azokat. A *Lehet Más a Politika* pedig megbeszélést folytatott a hat közül öt szakszervezeti konföderáció képviselőivel (a Munkástanácsokkal nem), és *Schiffer András* pártelnök kijelentette: ha a kormány benyújtja a parlamentnek a „kizsákmányolás törvénykönyvét”, akkor *az LMP szeretné képviselni a szakszervezetek véleményét a parlamentben*. (Az LMP-vel tárgyaló konföderációk között ott volt a mi ÉSZT-ünk is.)

Az októberi események általában is alkalmasak voltak, az LMP említett felajánlkozása pedig különösen, *több elvi kérdés felvetésére*.

A társadalmi történelmi fejlődés alapján eleve enyhén baloldali *szakszervezeti mozgalom*, vagy akár *egyetlen szakszervezet kötődhet-e valamely politikai párthoz*, még ha az baloldali is? (Ismeretes, hogy 1945 előtt a mozgalmat erős szálak fűzték a Magyar Szociáldemokrata Párthoz.) Továbbá: meddig tartható a mozgalomban, *tartható-e egyáltalán a mai világban a szigorú pártsemlegesség elve*, az egyenlő távolságtartás valamennyi párt viszonylatában? Valamint: miért nem alakulhatnak párttá a szakszervezetek vagy szakszervezeti szövetségek, hogy az indirekt politikai képviselet helyett közvetlenül felhasználhassák a politika parlamenti eszközeit az érdekvédelmi harcban?

Ez az utóbbi nézet még saját szakszervezetünk köreiben is felvetődött. Megválaszolásához politológiai fejtegetésbe kellene fognunk annak bemutatására, hogy mi a tartalmi különbség a párt és a szakszervezet között és miért nem lehet összemosni a kettőt. Erre azonban most, a 2011-es esztendőre történő rövid visszapillantásunk keretében nem vállalkozhatunk.

Aprózódik a politikai baloldal

Visszatérve az októberi eseményekhez és a pártok ügyéhez, láthatjuk, hogy *az ellenzéki oldal a Demokratikus Koalíció Párt létrejöttével tovább osztódott*. Volt, aki úgy fogalmazott, hogy a magyar baloldalt fél évszázad óta uraló nagy monolitikus tömb a szocialisták szakadásával felrobbant. Ez a robbanás legott új, vagy eddig alig ismert politikai erők feltörését indította el, ami *új pártalapítási szándékokban* is megnyilvánult.

Ilyen a *4K!-Negyedik Köztársaság*, magát ifjúságinak nevező mozgalom (röviden csak „4K!”), amely baloldali, szociáldemokrata és patrióta *párt létrehozását tervezi* a 2012 májusára előirányzott alakuló kongresszuson, elsősorban „a munkavállalók és a két nagy pártból kiábrándultak képviseletére”.

Önálló ellenzéki civil mozgalom az „*Egymillióan a sajtószabadságért*” elnevezésű csoport (röviden „Egymilla”, vagy még rövidebben csak „milla”). Ez az alakulat politikai célokat hirdet ugyan, de azt is, hogy nem készül párttá alakulni. Majd meglátjuk.

Az *Egymillióan a Demokráciáért Egyesület* hasonlóképpen nyilatkozik és egyelőre az MSzM-et támogatja. Erről is majd idővel derül ki, hogy mi lesz belőle.

Ezek a mozgolódások *két dologban megegyeznek egymással*. **1.** Mindegyik az Orbán-kormány megdöntését hirdeti, előbb vagy utóbb, de leginkább a 2014-es parlamenti

választások alkalmával. **2.** Mindegyik az új baloldal vezető ereje, zászlóshajója kíván lenni (s így csöndben rivalizál a többi versenytárral az emberek rokonszenvéért).

Ha mindezek a törekvések valóra válnának, akkor a kormányellenes szavazók akár 8-10 párt közül is választhatnak majd az MSZP, a DKP, az LMP, a Jobbik, az MSzM (ha párttá alakul), a 4K! és még esetleg további három-négy párt közül, figyelembe véve azt is, hogy jelenleg a parlamenten kívül is léteznek még pártok. Ezek közül egyesek talán összeszedik magukat 2014-ig annyira, hogy indulni tudjanak a választásokon.

Kormányzati oldalon valószínűleg csak tapsolnak az ellenzéki oldal eme feldarabolódásának és azt mondják: csak így tovább!

A szakszervezetek álltak az első vonalban

Ezt a kis pártpolitikai kitérőt azért tettük cikkünkön belül, hogy emlékeztessünk: *ebben a politikai környezetben kell élniük, dolgozniuk a szakszervezeteknek*, a kormánykoalíció manőverein és az érdekegyeztető tanácskozásokat, párbeszédet nem túlságosan kedvelő magatartásán túlmenően. Az imént említett mozgolódások pedig a munkavállalói szervezetek politikai képviseletének felvállalását előszeretettel hangoztatják, amint azt az MSZP és az LMP már meg is tette, a 4K! pedig jelezte.

A szakszervezeteknek tehát ugyancsak körültekintőnek kell majd lenniük ezeknek a kínálatoknak az elfogadása vagy elhárítása dolgában.

A munka világában és az azt körülvevő politika szférájában 2011 háromnegyed évében végbe ment fontosabb események rövid áttekintését a közismert szlogennel fejezzük be: a meccs még nincs lefújva! Azonban talán az említett események is elegendőek a cikkünk címével adott megállapításnak az alátámasztására, hogy *2011 a szakszervezetek éve volt!*

Természetesen sok minden más fontos dolog is történt az országban (pl. az EU-s magyar elnökség). Kétségtelen azon-

ban, hogy a munka és annak hiánya, a bérek, a juttatások és kedvezmények, a támogatások, a nyugdíjak, az adók és más megszorítások, a család stb., vagyis *millió és millió ember napi megélhetési gondjai álltak a közéleti figyelem középpontjában. Ezekhez kapcsolódtak a nagy társadalmi konfrontációk is, amelyekben a munkavállalói oldalon a szakszervezetek álltak az első vonalban.* Az érdekvédelem eszközei közül legjobb tudomásunk szerint csak a demonstrációt alkalmazták; munkabeszüntetésről, sztrájkokról nincs tudomásunk.

2012 sem lesz könnyebb

A szakszervezeti mozgalom még számos nehézséggel küzd. Kormányzati és munkáltatói mellőzéssel, munkavállalói közömbösséggel, megosztottsággal, pénzhiánnyal, a politikai támogatás szűkösségével és önzésével. Mind ennek ellenére úgy érezzük, hogy *a rendszerváltás óta ez az év volt a mozgalom magára találásának az éve.* A kritikussá vált megélhetési gondok sokakat ráébresztettek a védekezés, a segítség, az érdekképviselet és érdekvédelem fontosságára, szükségességére. Ez erőt, biztatást adott, sőt ösztönzést jelentett a szakszervezetek számára. Sokak esetében hozzájárult ehhez *a pártokból, a programoknak nevezett, de nem megalapozott handabandákból való kiábrándulás, a be nem váltott ígéretek miatti csalódottság is.*

Az imént azt írtuk: a meccs még nincs lefújva. Bár már le volna! *Úgy tűnik azonban, hogy a következő 2012-es esztendő sem lesz lényegesen könnyebb az ideinél.* Baljós jelek máris mutatkoznak: gyengülő forint, növekvő infláció, emelkedő energia- és üzemanyag-árak, szaporodó adónemek, az ország külső megítélésének ingadozása stb.

Az azonban, hogy milyen lesz a jövő év, nem csak a globális pénzügyi válsággal küszködő nemzetközi környezettől, nemcsak a kormányzati intézkedésektől, hanem – tőlünk is függ!

K. P.

Hírek

Indián totemoszlop Sopronban.

Abból az alkalmából, hogy az 1956 novemberében Kanadába emigrált soproni erdőmérnök-hallgatók közül az utolsó is befejezte tanulmányait 1961-ben a Brit-kolumbiai Egyetem soproni divíziójának hallgatójaként, öregdiák szövetségük (UBC Sopron Alumni) egy indián totemoszlopot állított Sopronban a NyME rektori épülete előtt, a főbejárati útvonal mentén. A kb. 4 méter magas, un. sárga cédrusból készült oszlop (*Chamaecyparis nootkatensis*, nevezik nutkafenyőnek is) *alkotója* Leslie Józsa, vagyis *Józsa László* erdőmérnök. A szokásos indián motívumok mellett a totemfa mondanivalóját leginkább az oszlopán felfelé úszó *lazacok* fejezik

ki: azt, hogy életük végén a lazacok az óceánról visszatérnek születési helyükre és ott fejezik be életüket. A monumentális, sajtóságosan szép alkotást az Erdőmérnöki Kar idei tanévnyitó ünnepsége alkalmával adták át az aranyoklevelük átvételére Sopronba érkezett kanadai öregdiákok az egyetemnek.

*

Prof.Dr. Magyar János okl. erdőmérnök, az MTA rendes tagja (1911-2006) születésének 100. évfordulója alkalmából emléktáblát állítottak tiszteletére Sopronban egykori tanszékén (a Botanikus kert mélyén egyedül álló kisebb épületben), ahol az Erdőrendezéstant oktatta az erdőmérnök-hallgatók számára több mint két évtizeden keresztül. Avatóbeszédet *dr. Albert Levente* általános

rektorhelyettes mondott, majd *dr. Náhlik András* kari dékánnal együtt leplezte le az emléktáblát.

*

Bezárják a FALCO-t? A Kronospan Holding GmbH bezárja hatalmas szombathelyi műfalapgyárát és elviszi Magyarországról a termelést, ha a városi önkormányzat nem teszi lehetővé, hogy területét bővíthesse és milliárdos nagyságrendű beruházási programját megvalósítsa, adta hírül idei 10. számában társalapunk, a „HÍRFA”. A FALCO ZRt. a tervezett új üzemből lamináló gépsort, valamint nagy teljesítményű présgépeket kívánna telepíteni, de a város ezt nem engedélyezi, lakossági panasza hivatkozva, a növekvő zajszint miatt.

Méhészet – Erdészet – Argentína

Három különböző szó. Ki gondolná, hogy valahol összefüggés van közöttük?! Azt, hogy hol, a következőkben mindjárt meglátjuk.

Az erdő – a mi éghajlati övünkben – a méhek ősi élettere, ahol mindent megtalálnak, ami fennmaradásukhoz, fejlődésükhöz szükséges: egész évben bőséges ételmezt; faodúk, sziklarepedések formájában lakást, veszélyhelyzetekben védelmet.

A méhészek között sok erdész is található. Nem véletlenül! Az erdei nektárflórával kapcsolatos fejlesztésekben, kutatásokban az Erdészeti Tudományos Intézet kiemelkedő szerepet játszott. Gondoljunk csak *dr. Keresztesi Béla* akadémikusunk akácnesemítéssel kapcsolatos munkásságára, s a *Halmágyi Leventével* közös nagy „Méhlegelő” c. monográfiájára. Kevesen tudják, hogy *a 2 millió hektár magyar erdő az ország legnagyobb nektárflórája.*

Az eddig említettek is meggyőzően bizonyíthatják, hogy *a méhészet és az erdészet között igen szoros a kapcsolat.* Joggal gondolhattam, hogy az erdész-társadalmat érdekelheti egy-egy jelentősebb méhészeti esemény.

Ilyen nagy esemény volt 2011 szeptemberében a *41. Méhészeti Világkongresszus*, amelyről szívesen adok tájékoztatást erdész-méhész barátainknak. De nem csak nekik! Talán az „Erdészeti és Faipari Híradó” nem méhészt olvasói is szívesen elolvassák. Annál is inkább, mert az idei kongresszus *Argentínában volt.* Ennek pedig erdészettörténeti szempontból van különös jelentősége: *1972-ben ez az ország adott otthont a VII. Erdészeti Világkongresszusnak.* Ezen pedig – *dr. Madas András* előterjesztésében – magyar javaslat alapján nagy horderejű döntés született; akkor került meghatározásra az erdő hármaskörének funkciója: fatermelés, védőhatás, közjóléti szerep.

Az APIMONDIA elnevezésű méhészeti világkongresszusokat *két-évenként tartják*, más-más földrészen. A rendezvénynek *három fő része van:* döntéseket hoznak a világszervezet működésével kapcsolatban; tudományos előadásokat tartanak a méhészet fő ágazatainak tematikája szerint; világhiálitást rendeznek.

Ez a hivatalos rész, de a kongresszus egyúttal *a világ méhészeinek nagy*

seregszemléje is, ahol földrészekben is átnyúló barátságok is köttetnek. S nem utolsósorban olyan élmény, amelyet soha nem lehet elfelejteni.

Budapest 1983-ban rendezett APIMONDIA-t. Elmondhatjuk, hogy *nagy sikerrel*, mert még hosszú éveken át emlegették nemzetközi körökben.

Jómagam – a Sors kegyéből – azóta mindegyik világgongresszuson jelen lehettem. Az 1987. évi varsói kongresszus óta – egy kivétellel – *mindegyikre vittem a magyar méhészek ajándékaiként egy-egy kis akáccsemetét* azzal, hogy ültessék el a kongresszus emlékére és jelképezze a világ méhészeinek barátságát. Később megtapasztaltam, hogy az én cselekedetemnek lett egy olyan, előre nem tervezett hozadéka is, hogy a figyelmet felkeltette Magyarország és a magyar méhészet iránt. (Az egy kivétel a pekingi kongresszus volt, ahova – tartva a magyar méhészek esetleges rosszallásától – korai juhar csemetét vittem.)

Számomra a szorosan vett szakmai ismeretanyagon felül fontos az is, hogy a rendező ország gazdasági, társadalmi, földrajzi viszonyairól bővebb információt kaphatok, de legalább felfrissülnek az iskolában tanultak.

Feltételezve, hogy T. Olvasóink szívesen betekintnének az Argentínát jellemző adatokba, néhányat megemlítek.

– Argentína a Föld országai között a tíz legnagyobb közé tartozik. Területe 2,776.890 km², de van területe az Antarktiszon is. Brazília után a dél-amerikai földrész második legnagyobb országa.

– Államformája: köztársaság. Közigazgatási beosztása: 23 tartomány és a főváros, Buenos Aires (tisztá levegő). Hivatalos nyelve a spanyol.

– Lakóinak száma 40 millió. Ezzel a Föld országai között a 30. A népesség 95 %-a európai eredetű. A maradék 5 % ázsiai és közel-keleti származású, az őslakos indiánok leszármazottja, illetve mesztic.

– Földrajzi és éghajlati szempontból igen változatos ország. A dél-amerikai földrészen észak-dél irányban hosszan elnyúló ország éghajlata az északi trópusi-szubtrópusi éghajlatú területektől a tüzföldi hűvösebb területekig változik. Ugyanakkor változik a tengerszint

feletti magasság szerint is, a mélyebb fekvésű síkságtól kezdve az elsősorban Patagóniára jellemző magasabb platókon át egészen az Andok több ezer méter magas hegycsúcsáig.

Most áttérek *Argentína méhészetének* az ismertetésére. A változatos éghajlati tényezők eredményeképpen a nektárflóra is igen változatos és bőséges. Ennek megfelelően *Argentína a világ egyik legjelentősebb méztermelő országa.*

Az északi országrészen a legnagyobb területet elfoglaló szubtrópusi – általunk kevésbé ismert – mézelő növények ontják a nektárt. A hegyvidéken az erdők növényei, a platókon, de főleg a pampáknak nevezett hatalmas legelőterületeken pedig a különböző lágyszárú növények nyújtják a bőséges méztermést.

Dél felé haladva az éghajlat egyre jobban kezd hasonlítani a mérsékelt európaihoz. Ennek megfelelően megjelennek a nálunk is ismert mézelő növények: a repce, a napraforgó, a lóherefélék és a gyümölcsfák szinte teljes európai skálája. Utóbbiaknál a méhek szerepe a megporzásban is jelentős.

Argentínában jelen van – főleg a távoli részekben – az európai mintára kialakult *hagyományos* méhészkedés és elsősorban a központi régióban a korszerű technológiát alkalmazó *nagyüzemi* méhészkedés is. Nem ritkák a hatalmas mézfeldolgozó üzemek, s a jól szervezett és *gépesített méhészetek* sem.

Befejezésként tekintsük át Argentína méhészetét a számok tükrében.

Dél-Amerika méztermelésének 70 %-át, az amerikai földrész méztermésének 25 %-át, a Föld méztermésének 6 %-át Argentína állítja elő. A világ mézkereskedelmében az argentin mézexport meghatározó jelentőségű.

Az évi 150 ezer tonna mézet 35.000 méhészt termel 4 millió méhcsaláddal! Az egy méhcsaládra eső méztermés átlagosan 25 kg.

Remélem, hogy szerény tájékoztatóssal sikerült a címben szereplő három szó összetartozását érzékeltetnem, T. Olvasóinknak pedig hasznos információkat nyújtanom.

Fritsch Ottó
erdőmérnök, méztermester

FAGOSz Fakereskedelmi Konferencia

Balatszemesen, a Szinbád Hotelben tartotta szokásos őszi, immár XLI. Konferenciáját a *Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség* (FAGOSz).

A rendezvény keretében az előadók áttekintést adtak a hazai fűrészipar helyzetéről, a Husqvarna motorfűrészek új generációjáról, a Kronospan cégcsoporthoz tartozó Mohácsi Farostlemezgyár (MOFA) és a FALCO szombathelyi forgácslapgyár, továbbá a szolnoki DERULA rétegelt lemezgyár fejlesztéséről és faigényéről.

Műcsényi Miklós főtitkár a hazai fűrésziparról nyújtott áttekintésében összevetette a FAGOSz által 1998/99-ben és 2011-ben a fűrésziparosok körében végzett felmérés főbb eredményeit, valamint a Központi Statisztikai Hivatal adatait.

A korábbi (kerékített) 1,7 millió köbméter hengeresfa felvágás 2010-ig 1,2 millió köbméterre csökkent a 3.500 főt foglalkoztató szakágazatban. 2000-ben még 1.200 fűrészáru gyártó működött, számuk 2008-ig 860-ra csökkent. A 2002. évtől az export az egész fafeldolgozásban meghaladja a belföldi értékesítést. Ami azt is jelenti, hogy *aki nem képes exportálni, az lemarad* a piaci versenyben. A hazai fűrészáru és a tároló fatermék árbevételében viszont változatlanul a hazai felhasználás dominál.

Felvetődött, hogy az állami erdőgazdasági részvénytársaságok hozzanak létre olyan keményfát feldolgozó üzemet, amely a fűrészáru mellett magasabb készletfokú terméket is elő tud állítani. Továbbá: újdonság a fapiacra, hogy ebben az évben már Kína részéről is kereslet mutatkozik tölgy rönk iránt.

A Husqvarna Magyarország Kft. képviselői a kismotor- és kisgépgyártás területén (motorfűrészek, fűnyírók, fűkaszák) stb. nemzetközi viszonylatban is ismert, fontos szerepet játszó cég bemutatása után ismertették az új generációjú „Auto Tune” láncfűrészgépeket. Már tesztelik a mini-számítógép (valószínűleg mikroprocesszor) által vezérelt és ellenőrzött láncfűrészüket. Ebben rögzítik az olyan paramétereket, mint a porlasztó hőmérséklete, az üzembizavarak, a kezelőelemek, az indítások száma, a fordulatszám – s egyben ezeket szükség szerint át is állítják. Az elektro-

nika az adatokat tárolja is, amelyek utólag visszakereshetők. Ez a modern kis gép az eddigiekhez képest alig 3 %-kal drágább csupán.

Jövőre az *akkumulátoros láncfűrész* lesz a cég újdonsága!

Európában előbb vagy utóbb bezárja elavult, illetve túl magas költséggel működő gyárait a falemezgyártó Kronospan cégcsoport. A MOFA Mohácsi Farostlemezgyárában a gáztüzelés kiváltására biomassza tüzelésre alapozott energiaközpont építését tervezi, ami viszont megnöveli a gyár faanyag-szükségletét.

A szombathelyi FALCO Faforgácslap-gyárban már korszerűsítették a forgács-előkészítést. A következő lépés: új gyártócsarnokba telepített folyamatos préssel a forgácslap-gyártás növelése, valamint magassfényű laminált lapok gyártása. *Mindezek beruházási költsége meghaladja a 10 milliárd forintot!*

Magyarországon igen magasak az anyag- és energiaköltségek, a faanyag európai viszonylatban is a legdrágább. Ez utóbbi különösen a MOFA esetében válhat kritikussá, mivel a gyár kizárólag hengeresfa alapanyagból dolgozik. Szombathelyen mindenféle faválasztékot tudnak fogadni, még az egyszer már felhasznált faanyagot is, ami a fejlesztés után a jelenlegi 300 ezer köbméteres felhasználást jelentős mértékben megnöveli. Itt azonban a telephely bővítése és a zajkibocsátás jelent problémát, ami az önkormányzat döntését igényli.

Szolnokon az 1994-ben alapított Solasz DERULA cég 2000 óta készíti nyár rétegelt lemezeket. Termékeinek 95 %-át exportálja és jelentős fejlesztés előtt áll, ami közvetlenül 60 fővel növelné a gyár 250 fős létszámát.

További munkalehetőséget nyújtanak az olasz nyártermesztési módszerrel nevelt ültetvények gondozása. A gyár megnövekvő alapanyag-szükségletének a kielégítéséhez a jelenlegi 1.500 hektár faültetvényt 3.000 hektárra kellene növelni, 12 éves vágásfordulóval. A problémát az okozza, hogy ezek az ültetvények nem minősülnek erdőnek, így telepítésükhöz nem igényelhetnek állami támogatást. További gond az is, hogy a rétegelt lemezek gyártásához szükséges nemes nyár nem tekinthető őshonosnak,

valamint hiányzik a PEFS, illetve FSC tanúsítványuk. A 12 éves vágásforduló azonban a többi fafajhoz viszonyítva gyorsabb pénzforgalmat, gyorsabb megtérülést biztosít az ültetvények telepitőinek. Az előadásokat számos kérdés és hozzászólás követte.

Dr. Tóth Sándor László
okl. faipari mérnök Budapest

Hírek

A Kémia Nemzetközi Éve. Az idei esztendő a Kémiai Nemzetközi Évnek nyilvánították. Mégpedig azért, mert száz évvel ezelőtt, 1911-ben tüntették ki Marie Curie asszonyt a kémiai Nobel-díjjal (aki 1903-ban már a fizikai Nobel-díjat is elnyerte. Eddig ő az egyetlen nő a világon, akit két alkalommal is kitüntettek a legmagasabbnak tartott nemzetközi tudományos díjjal.)

Az alkalomból különféle tudományos rendezvényeket és megemlékezéseket tartottak országszerte.

Szakmánknak is érdemes megemlékeznie egy kimagasló tudósáról, aki többek között erdőmérnök-hallgatók generációinak tanította Sopronban a szerves és szerves kémia tudományát. Ő Prof. Dr. Romwalter Alfréd (1890.IV.22. - 1954.IX.2.) fizika-kémia-természettudományi szakos középiskolai tanár, aki a soproni Bánya- Kohó- és Erdőmérnöki Karon 1928-tól a kémia rendkívüli, 1940-től nyilvános rendes tanára volt.

Kutatásai során az ásványi szén kémiaiával, a szénítés technológiájával, szénemésítéssel és szénleparlással foglalkozott.

Eredményeinek elismeréseként 1941-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjai közé választotta, 1953-ban pedig Kossuth Díjjal tüntették ki. Emlékét a soproni botanikus kert 57. parcellájában kőből készült mellszobrával hirdeti.

*

Dr.h.c. cím. A Nyugat-magyarországi Egyetem Szenátusa az Erdőmérnöki Kar Tanácsának előterjesztése alapján tiszteletbeli doktorrá (doctor honoris causa) avatta Prof. Dr. Németh Tamást, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát.

*„Nincs szebb erdő a magyar bükkösnél
és nincs szebb vad a benne orgonáló
szarvasbikánál.”*

(Széchenyi Zsigmond gr.)

Megemlékezés az 1971. évi Vadászati Világkiállításról

Budapesten, a Vajdahunyadvárában, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum konferenciatermében emlékülést bonyolítottak le az 1971-ben megrendezett budapesti Vadászati Világkiállítás negyvenedik évfordulója alkalmából.

Szakköreinkben ismert, hogy nagyszabású nemzetközi vadászati kiállításokat rendeztek már korábban is, nem egyet, s nem kettőt. Ezt a rendezvényt azonban a kiállítások minősítésével foglalkozó nemzetközi iroda hivatalosan is világkiállításnak minősítette, mégpedig a „különleges kiállítások” kategóriájában. Ez volt Magyarországon az első és mindmáig egyetlen világkiállítás.

A mostani emlékkonferencia rendezője a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága, valamint az Országos Magyar Vadászakamara Kulturális Bizottsága volt.

*

Az OMVK Vadászkiállítás-együttes ünnepélyes szignálja, valamint a magyar vadászok zászlajának bevonulása után Prof. Dr. Dr. h. c. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora, az MTA-EB elnöke mondott megnyitó beszédet.

A rektor rámutatott, hogy a V. V. k. nemcsak nagy esemény volt, hanem egy pozicionálás is, a vadászat társadalmi helyzetének korabeli felmérése. A mostani rendezvény pedig a jelenlegi állapotok egybevetése a negyven évvel korábbiakkal. Kiemelte annak a tudományos konferenciának a jelentőségét, amelyet soproni tanszéki elődje, Bencze Lajos professzor szervezett a V. V. k. ideje alatt az Akadémián, ami egyben a vadásztudomány akadémiai rangra emelését is jelentette.

*

A rektort követően dr. Semjén Zsolt, a Magyar Köztársaság kormányának elnökhelyettese mondott üdvözlő beszédet. A V. V. k. aranybetűs lapja a magyar vadászat történetének, mondotta, amely a magyar vadászati kultúrát állította országunk részéről a kiállítás középpontjába. Döntő impulzust adott a hazánkba irányuló vadászati turizmus nagyobb arányú megindulásának, valamint (éppen ennek révén) pozitív országimázst épített.

Ez a három szempont ma is iránymutató, mert ezek a feladataink napjainkban is. A vadászat jelentősége jóval nagyobb a statisztikailag kimutathatónál. Politikai jelentősége pedig abban állt, hogy az egyre nagyobb számban hazánkba látogató magas közéleti rangú személyiségek, mint vadászvendégek révén Magyarország jóhírét terjesztette szerte a világban.

*

A levonható tanulságokat kamatoztassuk a jelenben egy újabb nagyszabású vadászati világkiállítás magyarországi megrendezésének megalapozásához, mondta befejezésül a miniszterelnök-helyettes, aki egyben az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke is. Ezt a megalapozást fogja szolgálni majd az a nagy országos vadászati múzeum is, amelyet a hatvani egykori Grassalkovich-kastélyban alakítanak ki, valamint több más regionális vadászati múzeum.

Beszéde végeztével dr. Semjén Zsolt saját kezűleg tűzte a Nemzeti Vadászrendet Zilai János, a Gemenci Erdészeti és Vadászati ZRT. fővadásza mellé. Az országos, sőt határainkon túl is ismertségnek örvendő szakembernek ez a kitüntetés most talán különösen jólesett, mert ismert vele kapcsolatban, hogy nemrég épült fel súlyos, veszélyes betegségéből.

*

A bevezető ünnepélyes mozzanatok után a konferencia Prof. Dr. Dr. h. c. Solymos Rezső, az MTA rendes tagja elnökletével megkezdte munkáját.

Első előadóként dr. Tóth Sándor ny. minisztériumi főosztályvezető (s ma már egyben ismert vadásztörténész) a V. V. k. szakmai, tudományos és nemzetközi előkészítését ismertette. Szerencse, hogy erről éppen ő beszélt, mert fölöttébb autentikus személyiség ezen a téren: ebben az előkészítésben minisztériumi jobbkéz volt a korabeli Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban a V. V. k. kormány-főmegbízottjának, Földes László miniszterhelyettesnek (akinek a neve azután a továbbiakban már nem sokszor hangzott el a konferencián, talán a mai politikai korszak jellemnek tulajdoníthatóan).

Az előadásból megtudhattuk például, hogy a V. V. k. megrendezésének gondolatát az a megbeszélés indította el, amelyet 1965-ben Földes László folytatott az akkor már Tanzániában élő híres Afrika-vadászsal, dr. Nagy Endrével a galgamácsi vadászházban. A gondolatot azután teljes egészében magáévá tette a vadászatkedveléséről ismert korabeli politikai felső vezetés és ez az erős politikai hátszél volt a sikeres megvalósítás egyik legfontosabb tényezője. A V. V. k. nemzeti sikerélménnyé vált, amire akkoriban nagy szüksége is volt a magyar társadalomnak.

*

Vajai László, a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Vadászati és Halászati Főosztályának vezetője előadásának bevezetésében lényegében ezt a megállapítást folytatta és erősítette meg, mondván: ma már történelmi távlatból láthatjuk, hogy a V. V. k. nemcsak a vadászok, hanem az egész magyar társadalom történetének jelentős eseménye, egy gigantikus

rendezvény volt. A továbbiakban áttekintést adott a vadászati közigazgatásunk szervezeti alakulásáról 1990-től napjainkig.

*

Dr. Jánoska Ferenc egyetemi docens (NyME) „A szakirányú oktatás és kutatás helyzete és irányai a Világkiállítás idején és napjainkban” című előadásában – amely több helyen is kitért az oktatást megalapozó tudományos kutatásra is – egyrészt sok ismeretlen részletet is megvilágított; másrészt a végén *érdemi következtetéseket vont le és hasznos javaslatokat tett.*

Megtudhattuk például, hogy Selmezbányán már jóval az erdőmérnök-képzés megindítása előtt, az 1735-ben alapított Bergschule-ban is oktattak vadászati ismereteket a leendő bányatisztek számára. Ugyanígy olyan korai, ma már nem létező szakoktatási intézményekben is a XIX. század elején, mint pl. a keszthelyi Georgicon erdész-vadász oskolájában, vagy a kismartoni erdésziskolában. A jelenről szólva *a soproni Nyugat-magyarországi Egyetemet és a gödöllői Szent István Egyetemet meghatározó bázisnak minősítette* mind az oktatás, mind a kutatás szempontjából.

Ami azonban ezen kívül van, az előadó szerint: kuszaság. A középfokú képzésben is bőven vannak nemkívánatos jelenségek. *A legtöbb probléma azonban a felnőttképzésben tapasztalható, ahol szinte korlátlanul és ezért ellenőrizhetetlenül indítható modulszerű képzés. Az előadó javaslatai: szigorítás (a „papucsgyárakat” be kell zárni), a túlképzés visszaszorítása, a kutatások területén pedig az állami finanszírozás fokozása.*

*

Prof.Dr.Dr.h.c. *Faragó* Sándor DSc, most már mint intézetigazgató egyetemi tanár *az apróvad-gazdálkodás* negyven évvel ezelőtti és mai helyzetéről, s gondjairól tartott előadást. Korabeli kiadványok címlapjainak bemutatásával illusztrálta, hogy a tudomány is készült a V.Vk.-ra. Majd pedig azt, hogy az elmúlt négy évtized alatt a művelési ág változás, a műtrágyázás és a növényvédő szer felhasználás változása miként hatott az apróvadállományra és a predátorokra is. Egyik tanulságként levonta azt a következtetést, hogy *az apróvad, főleg a fogoly állományának alakulása a környezetváltozás legjobb indikátora. Az összetett rendszerek komplex megoldásokat kívánnak; a feladatok a negatív tényezők tükörképei.*

*

Galamb Gábor, az egykori Lábodi Áll. Gazdaság ny. igazgatója (aki annak idején még részese volt a V.Vk. megrendezésének is) hasonló elemzéseket mutatott be, de *a nagyvad* vonatkozásában. Rámutatott például, hogy olyan nagyvad, mint a vaddisznó vagy az őz, de helyenként a szarvas is az elmúlt évtizedek alatt megjelent olyan helyeken is, ahol korábban jószerével hírust sem hallották, főleg a Nagy-Alföldön.

Prof.Dr. *Náhlík* András, a NyME Erdőmérnöki Karának dékánja, egyetemi tanár *szintén a nagyvaddal foglalkozott* előadásában. Diagramokon fontosabb fajokként mutatta be az állománylétszám és a kilövések, továbbá a vadkárak alakulását 1980-2000 között, s hogy ezek függvényében miként alakult a gazdálkodás pénzügyi eredménye. Szavai nyomán eléggé negatív kép bontakozott ki a vadgazdálkodás és va-

dászat szabályozására hozott egyes intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek többnyire *a megbízhatatlan adatokra épülő tervezésből* eredtek (különbféle kampányok, okatlan kímélések stb.). Előadását a helyzet megjavítására irányuló javaslatokkal zárta a professzor.

*

Marghescu Tamás, a Nemzetközi Vadvédelmi Tanács, a C.I.C. irodájának vezérigazgatója (amely Budakeszin működik) „A C.I.C. szerepe a vadgazdálkodás irányvonalainak meghatározásában” című előadása keretében elmondta, hogy a V.Vk.-n a FAO, vagyis az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Szervezete mellett a C.I.C. is képviseltette magát. Majd bemutatta, hogy az 1929-ben Tótmegyeren (ma Palarikovo, Szlovákia) alapított szervezet az elmúlt évtizedekben miként vett részt különböző nemzetközi szervezetekben, illetve fórumokon a vadászat és a természethasznosítás más formáinak fejlesztését szolgáló különböző nemzetközi megállapodások létrehozásában. Egyik ilyen fontos tanácskozás legutóbb 2011. június 4-16. között zajlott le Pozsonyban a C.I.C. trófeabírálati rendszer megújításáról.

A vezérigazgató elmondta: *a szervezet nagy hangsúlyt helyez a tömegkommunikációra*, mert a társadalom egyre inkább elveszíti a kapcsolatát a természettel; a fiatalabb generációk, a gyermekek körében a tájékozatlanság meglehetősen példáival lehet találkozni.

*

Kőhalmy Zsolt, a Nemzetközi Szafari Klub (Safari Club International) magyarországi egyesületének elnöke az 1973-ban alapított szervezet *tevékenységét mutatta be*. Központja az USA-ban van, az Arizona-állambeli Tucson-ban. Az 50 ezer egyéni tagot számláló nonprofit szervezetnek számos tagegyesülete van szerte a Földön; Európában 14, ezek egyike a magyar egyesület.

Az SCI tagdíjakból és adományokból nemcsak önmagát tartja fenn, hanem meglehetősen tekintélyes tőkét gyűjtve szakmai kiadványokat jelentet meg, vadvédelmi és kutatási programokat támogat, érdekvédelemért tevékenységet fejt ki (lobbizzik), humanitárius akciókat is lebonyolít, ismeretterjesztést végez, gondoskodik a vadászokról.

Az előadásban elhangzott számos konkrét példa közül megemlíthetjük *a nemzetközi trófea-rekordkönyv* kiadását, ami nem kevés pénzt hoz az SCI konyhájára, s amelybe bárki bekerülhet a maga rekordjával, ha megfizeti az ezért járó taksát. *Magyarországi akcióik* körébe tartozik pl. a vadászati kerekasztal megszervezése, vagy az új fegyvertartási törvény előkészítésében történő aktív részvétel. *A tudományos megalapozott vadvédelmet szolgálja* pl. az alpesi kőszáli kecske kutatási projekt, az afrikai oroszlánprogram, Ázsiában az argali és a hópárd program stb. *Humanitárius akciókat indítottak* a vakok körében, hogy azok legalább tapintás révén alkothassanak valamelyes képet maguknak a különböző vadfajokról.

*

Fácányi Ödön, a konferencia egyik főszervezőjének, az Országos Magyar Vadászkamara Kulturális Bizottságának elnöke azt mutatta be vetített képen előadásában, hogy *milyen*

hatással volt a V.Vk. a kultúra egyes területeire, mely alkotókat hozta felszínre, milyen alkotásokat inspirált. Ezek a területek: az irodalom, a festészet és szobrászat, fotó és film, építészet, zene. Íme néhány találmányra felidézett név: Csergezán Pál, Csizsár József, Muray Róbert, Valaczkai Erzsébet festő, Balogh Péter grafikus; Farkas Pál, László Péter, Tóth Béla szobrász; Nagygyörgy Sándor, Féner Tamás, Magyar Ferenc természetfotós; Kollányi Ágoston, Schuller Imre filmrendező. A zene területén ekkor jött ismét egyre inkább divatba a vadászkiáltás, létre jöttek a vadászkiáltás együttesek, megszületett a Köhalmi Tamás és Balázs Árpád által alkotott új Vadász-himnusz. Egyre gyakrabban lehetett hallani a V.Vk. után Hubertus-misék lebonyolításáról is, amiről a Rákosi-korszakban és a korai kádárizmusban szó sem lehetett.

*

Oláh Csaba, az 1991-ben alapított *Vadászati Kulturális Egyesület* elnöke főleg a vadászetika alapelveivel foglalkozott előadásában. Nyilván nem véletlenül, mert amint megtudtuk, egy új, nagy, egységes *vadászetikai kódex kialakítá-*

sán dolgoznak, amelyhez majd etikai fegyelmi szabályzat is csatlakozik.

Az előadások elhangzása után a rendező szervek képviselői szólaltak fel. *Feiszt Ottó*, az OMKV elnöke a magyar vadászat legkiemelkedőbb eseményének és életre szóló eseménynek minősítette a V.Vk.-t, amelynek „Ember és természet” volt a jelmondata, s üzenete eljutott a címzettekhez. Szerencsés időpontban valósult meg, nemzetközi támogatást kapott, jól szolgálta Magyarország jóhírét. Ma már új ötletekkel és új elvekkkel lehet csak sikerrel megvalósítani egy új V.Vk.-t.

Solymos Rezső akadémikus arra emlékeztetett, hogy ez a konferencia 2011-ben az Erdők Nemzetközi Évében, azon belül pedig a Magyar Tudomány Napja közelében került lebonyolításra; érdemes lesz hasonlókkal megismételni. Végül köszönetét fejezte ki Faragó Sándornak és Fácányi Ödönnek a konferencia megszervezéséért, valamint az előadóknak a közreműködésért.

A rendezvény Faragó professzor zárszavával ért véget.

Király Pál

A jó – azaz a jövő idő képzése (jó - jó - jövő)

Nyugdíjba érkezvén, elérkezett az idő, hogy nyugdíjba tegyem az eszmélésemtől a mai napig kizárólagosan használt „lesz, majd, fog” stb., vagyis *a boldog távlatok* felvillantását segítő képzőket is. Teszem őket és teszek is rájuk! Nem nagyon tüsténkedtek abban, hogy a nekik kijelölt szerepben, a kijelölt időponttól nézvést, hitelesen álljanak a mindenkori jó ígért előtt.

*

Kezdjük az elején. 1950-es évek, egypárt rendszer, egyszemélyi vezetés. Egy a jelszónk, de egy szót se! **Vasszi-**gor; egy emberként, **vasakarattal**. Egy **vas** nélkül – gyűjtsd a vasat és a fémét. A vas és acél országa – arccal a **vasút** felé. **Vasfüggöny**; **vastaps**, éljenzés. 1956 – MUK!

*

Felmenőim nemhogy újat nem kezdhettek az életükkel és a miénkkel, azon nyomban a sors szabta újabb nehézségekkel súlyozva görnyedtek tovább a még mindig lenininek mondott úton.

1962: „A szocializmus építése nagy lendületet vett és befejeztük a szocialista társadalom alapjainak lerakását hazánkban.” Hosszan tartó viharos taps – immár éltetés nélkül.

*

De messze nem dúskáltunk a *jóban*, még mindig nem. Erre azért már tisztábban emlékszem. Például választott középiskolám az országhatáron települt, ahová több külön engedély, igazolás és minden utazási alkalommal több igazoltatás után juthattam én is, ahogyan a társaim is. Visszafelé már kisebb bizalmatlanság kísért az utunkon. Maga az iskola volt emlékezetesen az egyetlen szencziós *jó*, amire ma is emlékezhetek.

*

1968-at irtunk. Na, majd az új mechanizmus! Vagy ezzel lesz végre *jobb* minden, vagy semmivel! Ahogyan az egyszerűen gondolkodó idősebb fogathajtó, Pali bácsi az első munkahelyemen kijelentette, amikor vele együtt mindinkább kiszorították a lovas-foga-

tos szolgáltatást, a terepjáró gépkocsival furikázva: „Most már értem, hogy mi az az új mechanizmus!”. Na ja! Alighogy kezdett *volna* talán egy kicsit *jobb* lenni, kidobolta a világ rendszer-független kisbírója, hogy itt az olajválság. Hát odalett megint az ígért *jó*.

*

És hiába nőtt évről évre, kizárólag a munka termelékenységéből a nemzeti *jövedelem*, mindinkább *kétkezesei* lettünk IMF-nek WB-nak (nem a West Bromwich!). Végteére: kezes-bárányai. Ez *jónak* aligha volt mondható. 1989-1990 küszöbéhez értünk.

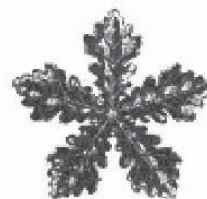
*

Én azóta sem tudom felhőtlen *jónak* mondani az eltelt évtizedeket, mert továbbra is folyton a *jövőre*, a néhány évre vagy a még távolabbra ígért *jók* überelik a mindenkori mindennapokat, most is és mindörökké.

– Ámen? – Nemá’!

Aponymus

forestpress
erdészet – faipar – vadászat | természetvédelem

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

Legutóbbi, szeptemberi lapszámban közöltekhez képest most több információval szolgálhatunk nyugdíjasaink számára, időrendi sorrendben a következőkről adhatok tájékoztatást.

A *Nyugdíjasok Országos Képviseletének* (NYOK) elnöksége szeptember 28-i ülésén jelölőbizottság megalakításáról döntött. Ismeretes, hogy a tisztújító tanácsülésen jelöltek hiányában a különböző bizottságok élére nem sikerült új személyeket választani. A jelölő bizottság kérte a tagszervezetek vezetőit, hogy személyi javaslataikkal segítsék a munkájukat. Az eddigi tapasztalatok alapján látható, hogy nem könnyű megoldást találni ezekre a sürgető kérdésekre. Bízunk abban, hogy összefogással sikerül megfelelő személyeket választani, mert sok feladat vár megoldásra.

Tovább zajlik a NYOK elnökválasztással kapcsolatos esemény. *Mihalovits Ervin*, a korábbi elnök 2011. október 18-án kelt e-mail-en szétküldött nyílt levelében *lemondott tiszteletbeli elnöki megbízatásáról*.

Indoklásul leírta, hogy a testület megválasztásakor nem kötötte időhöz és feltételhez vállalt tevékenységének gyakorlását. Az elmúlt időszakban több fórumra pl. elnökségi ülés nem kapott meghívást. Számos koncepció és intézkedés történt a szervezet életében, amelyeket elnök asszony nem beszélt meg vele, így azokat nem ismerhette meg, ezért véleményt sem alkothatott azokról. Mindezek következményeként nem látta feladatának maradéktalan ellátásának tehetőségét.

*

Bíró László, az egyik tagszervezetünk képviselője szintén e-mail-en szétküldött nyílt levelében tovább taglalja *Mihalovits Ervin* úr lemondásával kapcsolatos észrevételeket. A levél tartalmát az érdeklődők a NYOK-on keresztül megismerhetik. *Bíró* úr úgy ítéli meg, hogy *dr. Hegyesiné Orsós Éva* vezetésével komoly műhelymunka folyik a szervezet átalakítására, működési feltételeinek biztosítására, a tagszervezetekkel való folyamatos tapasztalatcsereére. Ebben az új helyzetben bizonyára tehetnek olyan elemek is, amelyek nem egyeznek valamennyi tagszervezet véle-

ményével. Ahogy a választáskor bizalmat szavaztunk, úgy *adjunk időt arra is, hogy kiforrja magát a szervezet*.

A Parlamentben tartott tanácskozásról megemlíthető, hogy a politikai attitűdöt leszámítva az egyik legjobb rendezvény volt, ahol a nyugdíjas szervezetek vezetői értelmes együttműködésre kész gondolatokat közvetítettek. Az elhangzott felszólalások nem pártoknak szólt, hanem annak az óhajnak, hogy nem lehet a nyugdíjasokkal mindent csinálni, hogy minden lehetőséget megragadva felemeljük szavunkat saját érdekünkben. Mivel mi is a társadalom részei vagyunk, ezért nem befelé forduló életet kell élnünk, hanem ki kell állnunk igazunkért.

*

Mintegy másfél éves késéssel ugyan *Orbán Viktor miniszterelnök létrehozta az új idősügyi Tanácsot*. Igaz, az nem derül ki az információkból, hogy milyen szempontok alapján kiket választott a tanácsadó testületbe.

A Népszavában 2011. szeptember 27-én e témában megjelent cikkben nem derül ki világosan, hogy mi lesz a feladatuk. Ami biztos, hogy *az egymillió időszt tömörítő NYOK nincs a kiválasztottak között*. *Dr. Hegyesiné Orsós Éva* elnök asszony csak a médiából értesült az Idősügyi Tanács létrehozásáról.

A tanács elnöke a mindenkori miniszterelnök, tagjait is ő választhatja. A testület eddig politikai hovatartozástól függetlenül működött, a legnagyobb múlttal és tagsággal rendelkező idősügyi szervezetek vezetői és szakértők voltak a tagjai. Elnök asszony véleménye szerint úgy tűnik, ennek a folyamatnak most vége.

A miniszterelnök a parlamentben az Idősügyi Tanács alakuló ülésén úgy fogalmazott, hogy rosszul teszi az, aki küzd az idősödés ellen. „Az Idősügyi Tanácsnak ezért dolga az is, hogy javaslatokat tegyen ennek a szemléletnek az átalakítására. *Miniszterelnök úr beszélt arról is, hogy Magyarország megújulásában az idős emberekre is szükség lesz*, a tudásukra, a tapasztalatukra, „és ne szégyelljük kimondani, egyre inkább szükségünk tesz még a munkájukra is”.

A szocialista *Kiss Péter* szerint itt az ideje, hogy *Orbán Viktor* konkrét intézkedést tegyen a nyugdíjrendszerből való forráskivonás megállítására, a visszamenőleges jogalkotás megszüntetésére, a nyugdíjkorrekciós program továbbvitelére, a méltányossági nyugdíj intézményének és az eddig megszerzett jogosítványok megőrzésére.

*

Selmeczi Gabriella FIDESZ szóvivője 2011. november 11-én sajtótájékoztatót tartott. A szeptemberben nyugdíjasokkal és nyugdíjazásokkal kapcsolatosan megjelent információk félrevezetőek. A jövőt illetően elhangzott, hogy a 2012. év eleji nyugdíjmelés előtt novemberben egyösszegű 6%-os kiegészítést kapnak a nyugdíjasok. *A 2012. évi emelés mértéke várhatóan 4,2% lesz*, az öregségi és az özvegyi, valamint a korhatár előtti nyugdíjak esetében. Mindezekből kiderül, hogy az özvegyi nyugdíj sem kerül megszüntetésre. Kérdésekre válaszolva a szóvivő elmondta, hogy *nem lesz ingatlanadó* és nem lesz termőföldre vonatkozó adó sem.

*

Meg kell említeni a közelmúlt megtisztelő eseményét, miszerint *dr. Tóth Béla* nyugalmazott tudományos tanácsadó, az ERTI Püspökladányi Állomása igazgatójának *90. születésnapjára rendezett ünnepséget*. A bensőséges hangulatú püspökladányi szakmai konferencián *közel 100 fő köszöntötte* a nemzetközi hírű kutató kollegánkat.

Ez alkalomból *az EFDSZ tagjai nevében kívánunk további boldog éveket és jó egészséget*.

Reméljük, hogy az információk felkeltik nyugdíjas társaink érdeklődését. Bízunk abban, hogy a kormány számunkra pozitív intézkedéseit betartja.

Berényi Gyula
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

OÉT helyett NGTT

Az Országgyűlés július 22-i hatálylallyal megszüntette az Országos Érdekegyeztető Tanácsot (OÉT) és helyébe létrehozta a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsot (NGTT) a 2011. évi XCIII. törvénnyel. Mégpedig, amint a törvény bevezetésében olvasható: „Az Országgyűlés, elismerve a gazdasági és társadalmi párbeszéd szerepét, a nemzeti gazdasági és társadalompolitikai stratégiák megvitatására, a társadalom különböző érdekcsoportjai közötti konszenzus elősegítése érdekében” alkotta meg a törvényt (összhangban az EU alapelveivel).

*

Nem vállalkozhatunk a meglehetősen terjedelmes és *a munka világa szempontjából fontosnak tartott törvény* részletes ismertetésére. Gyakorlati alkalmazása majd úgyis megmutat egyet s mást. Most csak egy-két, Szakszervezetünket közelebbről érintő részletet ragadunk ki.

A Tanács *hosszú* távú és *átfogó* ügyek előmozdítására hivatott *konzultációs, javaslattevő és tanácsadó* testület. (Vagyis – tegyük mi hozzá – semmilyen döntési joga nincs.)

A 2.§. /1/ pontja szerint *független* az Országgyűléstől és a Kormánytól. Ám ha ezek részéről a 3.§. /2/ pontjában felsoroltak (például akár csak egy kormánytag) állásfoglalásra vagy véleményadásra „felkérjük”, a Tanács ennek 30 napon belül *köteles* eleget tenni. (Kissé furcsa függetlenség.)

*

Ismeretes, hogy *a megszüntetett OÉT-nak három „oldala” volt*: a munkaadói, a munkavállalói és a kormányoldal. Ezeknek a képviselői foglaltak helyet a tárgyalóasztalnál érdekeik egybevetése és egyeztetése, mind a három oldal számára elfogadható megállapodás kialakítása érdekében.

Ezzel szemben az új NGTT, mondhatni, egy poligon. Oldalai ugyanis a következők (2.§. 2. bek.):

- a/ a munkaadói és munkavállalói érdekek-képviselői szervezetek, illetve érdekek-képviselői szövetségek;
- b/ az országos gazdasági kamarák;

- c/ a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezetek;
- d/ a külön törvényben meghatározott történelmi egyházak;
- e/ a tudomány hazai és határon túli magyar képviselői.

*

Amint a felsorolásból is látható, sokkal többen ülnek majd körül a nagy érdekegyeztető asztalt, mint korábban. Csak *egy valaki hiányzik majd* és ez nem csupán egy a sok közül, hanem maga – *a kormány!* Ennél világosabban már alig lehet kifejezni, hogy a kormány nem kíván senkivel sem egyezkedni, hanem jár a maga útján.

Érdemes egy pillantást vetni, hogy a munkavállalói oldalnak *ki lehet a tagja a szakszervezetek részéről?*

Csak országos jellegű szakszervezeti szövetség vehet részt a Tanács tevékenységében. De ki tekinthető „országosnak”? A törvény 4.§./8/ bek. a pontja megmondja, a következők szerint:

- aa/ legalább négy nemzetgazdasági ágban és legalább tizenkét alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és
- ab/ legalább nyolc megyében tagszervezettel vagy tagszervezetei területi, illetve megyei szervezettel rendelkeznek, továbbá
- ac/ tagszervezetei együttesen legalább százötven munkáltatónál rendelkeznek önálló vagy a tagszervezet alapszabálya szerinti munkahelyi szervezettel, valamint
- ad/ tagja az Európai Szakszervezeti Szövetségnek.

*

Szakszervezet legyen a talpán, amely ezt az ugyancsak magasra helyezett léccet átgorja!

Talán érezhették ezt a jogalkotók is, mert célszerűnek tarthatták beépíteni mindjárt a kisajtot is a /9/ bekezdésben, amely kimondja, hogy a feltételek elérése érdekében *a munkavállalók érdekeképviselői szervezetei egymással koalícióra léphetnek.*

A mi – nem biztos, hogy helyes – értelmezésünk szerint ezek lehetnek a jelenlegi szakszervezeti konföderációk.

Most már csak azt kellene tudnunk, hogy a mi konföderációnk, az Értelmi-ségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) számszerűen megfelel-e az idézett követelményeknek?

Annak a 12.§./1/ bekezdésbe foglalt rendelkezésnek az értelmezését és céljának kiderítését kinek-kinek saját belátására bízunk, ami szerint az NGTT-be azok az egyházak delegálhatnak tagokat, amelyek a kormánnyal átfogó megállapodást kötöttek.

*

Mivel a törvény kihirdetésekor, júliusban a Munka Törvénykönyvének átalakítása még csak előkészítés alatt állt, a jogalkotók nem sokat kukoricáztak, hanem elébe mentek az eseményeknek a 12.§./2/ bekezdésével, a következők szerint: „Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a/ a foglalkoztatás érdekében a munkavállalók nagyobb csoportját érintő, gazdasági okból történő munkaviszony-megszüntetéssel kapcsolatban az e törvénytől eltérő szabályokat.

b/ a kötelező legkisebb munkabér és a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges iskolai végzettség, szakképesítés szintjétől függő garantált bérminimum mértékét.

*

Az idézetből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az érdekegyeztetésnek, a munkáltatók és a munkavállalók képviselői közötti megbeszéléseknek, alkudozásoknak a minimálbérhez és a garantált szakmunkás bérminimumhoz a továbbiakban *semmi köze* nincs, ezeket a kormány *rendeletileg* határozza meg. Tehát kötelező lesz és nem ajánlás.

Persze, mint a legtöbb dolognak, ennek is lehet előnye is, hátránya is. Mindenesetre ez a rendelkezés a munka világán belül *szakmánkat is vastagon érinti*, különösen most, amikor fokozódik az erdészetre nehezedő nyomás a minimálbéren foglalkoztatott köz munkások tekintetében. A 2012-re vonatkozó minimálbér stb. megállapításánál már ennek a törvénynek az előírásai szerint jártak el.

A titokzatos karácsony

Közeledik az év vége és vele együtt egyik legnagyobb, s legkedvesebb ünnepünk: *a karácsony!* Nevezik a béke ünnepének, a szeretet, a család ünnepének is. A keresztény egy-

házak azonban mindig hangsúlyozzák, hogy ezek a jelzők mind igazak ugyan, de a lényeg az, hogy *december 25-e a Názáreti Jézus születésének az emlékünnepé, s minden más jelző csak ez után következhet.*

Ha azonban kissé belegondolunk az ünnep tartalmába és visszaemlékezünk az elmúlt karácsonyok hosszú-hosszú sorára, legott *felvetődik egy sor kérdés is az ünneppel kapcsolatban.*

Mióta létezik karácsony ünnepe?

Az első kérdés az, hogy mióta is ünnep az ünnep, *mióta ülnek meg az emberek a karácsonyt?*

A római katolikus egyháztörténet szerint *Liberius pápa*, aki 352-től 366-ig ült Szent Péter trónján, *353 végén rendelte el*, hogy Jézus születésének megünneplését el kell választani január 6-a, az Úr megjelenése ünnepétől és teljesen önálló módon *december 25-én kell megünnepelni.*

Egyes keleti egyházakban ma is január 6-án van az *Epiphania Domini*, vagyis az Úr megjelenésének az ünnepe

A Jézus életének egyik-másik mozzanatára történő visszaemlékezés akkor már nem volt újkeletű. Az ókeresztény

időkben, az illegalitás évszázadaiban ezek az *emlékfelidézések* nagy jelentőségűek voltak az új vallási mozgalom fennmaradása és megerősödése szempontjából. Ezekből a rendszeresen ismétlődő emlékfelidézésekből alakultak ki azután az egyházi ünnepek. A legismertebb, mert leggyakoribb példája ennek a *vasárnap*. Ekkor arra emlékeztek vissza, hogy a zsidók ünnepe, a szombat utáni napon támadt fel Jézus (legalábbis ekkor fedezték fel, hogy holtteste eltűnt a sírjából).

S mi van január 6-án?

Amint már említettük, *a szent betlehemi éjszakára január 6-án emlékeztek vissza*, már a II. században. Hogy miért éppen január 6-án, arra nézve – mint a Názáreti életével kapcsolatban oly sok kérdésre – nincs megbízható, tiszta válasz.

A krisztológia hatalmas irodalmában található olyan vélemény, hogy ez a dátum Szent Jakabtól ered, akiről azt állítják, hogy Jézus féltestvére volt. Azután Szyr Efrém, Szent Jeromos és más régi egyházi szerzők nyomán ez a nézet kezdett hagyománygyökeresedni Jézus születésnapjaként. Liberius pápa azonban az *Epiphania Domini* napjától határozottan elkülönítette a *Nativitas Domini* (másként *Nativitas Christi*), vagyis az Úr születésének megünneplését. Január 6. ma a nyugati egyházban *Vízkereszt* napja, amikor is *Jézus életének három mozzanatára is visszaemlékeznek*. Jézusnak a Jordán vízében történt megkeresztelkedésére, ami után megkezdődött tanítói, vándorprédikatori működése. Felidézik továbbá a kánai menyegző emlékét, ahol a vizet borrá változtatta. S nevezik ezt a napot Háromkirályok napjának is, arra emlékezve, hogy nem csak

a Betlehem-környéki pásztorok, hanem keletről jött bölcsék, mágusok is imádták a kis csecsemő Jézust.

A pápai rendelkezés nyomán *354-ben Rómában már megünnepelték a karácsonyt*, majd a IV. században az ünnep elterjedt az egész nyugati egyházban.

A pápai rendelet indítéka

Am legott felmerül a következő kérdés: *miért tartotta szükségesnek a derék pápa ennek az intézkedésnek a meghozatalát és miért éppen december 25-re tette az ünnep napját?*

Miután a kereszténység Nagy Konstantin római császár 312-ben hozott határozata (a milánói ediktum) alapján felszabadult az évszázados kegyetlen üldözés alól, sietősen megindult a már nem is nagyon csecsemőkorban levő kereszténység ideológiai és szervezeti kiépítése. *Kemény hitvitákra került sor az alapító egyes tanainak helyes értelmezése körül* annak érdekében, hogy azok egységesen legyenek terjeszthetők a különböző népek között.

Persze, a viták leginkább a gyökerek körül, a vallás alaptéziseinek dolgában lobbantak fel. Az egyik sarkalatos kérdés magának Jézusnak, a Krisztusnak (Megváltónak) a személye volt. Egyesek azt mondták, hogy rendkívüli ember volt, nagy próféta, de csak ember. Mert Isten csak egy van. Következésképpen Jézus nem egylényegű (görögül: *homousion*) az istenséggel, hanem csak hasonló lényegű (*homoiousion*). Mások meg éppenséggel ellenkezőleg vélekedtek, mondván, hogy Jézus valójában Isten volt, emberi volta csak látszólagos volt. (Mai divatos szóval azt mondhatnánk, hogy „virtuális ember” volt.)

Végül megemlítjük, hogy tulajdonképpen kapcsolódik a témához „Az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény módosítása”, a július 27-től hatályos 2011. évi CV. törvény. Ennek a két meglehetősen aprólékos jogszabálynak az érdemi kommentálásához azonban Szerkesztőségünk még nem rendelkezik

megfelelő számú gyakorlati tapasztalattal.

Megemlítjük azt is, hogy *szakszervezetünk már korán felismerte a középszintű, ágazati párbeszéd szervezett formájának fontosságát és szükségességét*. Herczeg Miklós, akkor még mint az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének titkára így írt erről Híradónk első számában húsz évvel ezelőtt, 1991 áprili-

sában: „Kezdeményeztük egy ágazati érdekegyeztető fórum létrehozását, ahol a munkavállalói, munkáltatói, állami oldal és más kompetens érdekvédelmi szervezetek egyeztetési, tanácskozási lehetőséget kapnak és néhány alapvető kérdésben megegyezésre juthatnak.”

k.p.

Az arianizmus elleni harc

A „*homoiusion*” tan sokak által követett hirdetője egy Arius nevű férfi volt, hívei pedig az *arianusok*. Fellépésük a kereszténység létét veszélyeztette, mert egy korai egyházszakadás mindkét táborát a történelem süllyesztőjébe tázithatta volna.

Ebben a zavaros és veszélyes helyzetben az alakuló egyház vezetőinek tiszta vizet kellett öntenük a pohárba. Ez meg is történt. Először a 321-ben tartott alexandriai *tartományi* zsinat ítélte el Ariust és híveivel együtt kiközösítette az egyházból. A döntés azonban nem rendítette meg különösebben Ariust, hanem egyre nagyobb sikerrel folytatta nézetének hirdetését. Ekkor azonban maga Konstantin császár vette kezébe az ügyet, mert attól félt, hogy az államvallássá vált kereszténységen belüli szakadás veszélyes kihatással lesz birodalmának nemrég elért politikai egységére is. Ezért, bár magában ő is játszott az arianusi gondolatokkal, alkalmasint felmérte az erőviszonyokat és a pápaság javára döntött. I. Szilveszter pápa hozzájárulásával 325-ben *Niceában* (Nikaja) *egyetemes* zsinatot hívott egybe. Ez azután *nagyon tömören összefoglalta a keresztény hit legfontosabb tételeit* a Szentháromsággal és azon belül Jézus mibenlétével kapcsolatban. A hívek ma is ezt a *niceai „Hiszekegy”-et* elevenítik fel minden szentmisében.

A történetnek ezt a részét azzal fejezzük be, hogy egyesek ma is a katolikus egyház szemére vetik: a több ezer éves zsidó monoteista *teocentrikus vallásból* Niceában *krisztocentrikus vallást csinált*. A Szentháromság dogmáját sokan ma sem fogadják el.

Időálló, helyes döntés volt

A papái döntésben fontos szerepet játszott a római birodalomban akkoriban elterjedt fény-kultusz, a perzsa eredetű Mitrász, a legyőzhetetlen Napisten tisztelete, akít a téli napforduló táján decemberben ünnepeltek. Ez volt a „*Dies natalis Solis invicti*”, amit azután a mitológiai aranykor boldogságát emlékeztetbe idéző Szaturnáliák követtek, bőséges lakomázásokkal és ajándékozásokkal. Jézus pedig azt mondta magáról: „*Én vagyok a világ világossága.*” Liberius pápa tudta, hogy mi a helyes teendő...

A „*Dies natalis Solis invicti*”, valamint a „*Dies natalis Christi*” másként „*Dies natalis Domini*” időbeli összekapcsolása, az utóbbinak az előbbi hagyományra telepítése *szerecsés döntése volt Őszentségének*, mert egyszerre gyöngítette a régi pogány hagyományt; a megszokás, valamint az eszmei tartalom hasonlósága révén pedig erősítette az új, keresztény ünnep meghonosítását.

Megjegyezzük, hogy egyes kutatók szerint mind a január 6-i, mind a december 25-i ünneplésnek valószínűleg *még mélyebb történelmi gyökerei* vannak. Például Alexandriában ezen a napon tartották annak a Korénak (Kisasszonynak) az ünnepét, aki *szűzként szülte Aeont*, egy isteni korszakot. December 25-el kapcsolatban pedig rámutatnak a mitraizmus, mint a *zoroaszterianizmus* késői ága és a *krisztusi tanok közötti számos közös vonásra*. Felvetik, hogy Liberius pápa (aki időben jóval közelebb volt még ezekhez a szellemi áramlatokhoz, mint mi) nem kizorítani akarta Mitrászt és a kultuszához kapcsolódó eszméket az emberek tudatából, hanem éppen ellenkezőleg, valamiféle folyamatosságot kívánt átmenteni a következő századokra. Ezen a ponton azonban nagy vallástörténeti mélységekbe kellene merülnünk, ami természetesen egy szakszervezeti híradóban aligha lenne helyénvaló és lehetséges.

Egy kis történelmi kronológia

A nagy kérdés az, hogy ha december 25-e rendezetileg alapított *művi* születésnap, akkor *valójában mikor született a Názáreti Jézus?*

Azért (is) fogas a kérdés, mert a történelem során az időszámítási rendszerünk többször is változott. Sőt többféle időszámítás is létezett, mi több, bizonyos értelemben még léteznek ma is.

A *történelmi kronológia* bonyolult és szerteágazó tudomány, nem is lehet röviden kifejteni, ezért óvakodunk belebonyolódni. Csupán utalunk rá, hogy többségük az évszakok változásán, illetve az égitestek mozgásának megfigyelésén, vagy mindkettőn alapult. Voltak olyan rendszerek is, amelyek valós vagy virtuális történelmi eseményeket tekintettek az időszámítás kezdetének. Az ókori görögök például az olimpiai játékok kezdetétől számították az időt. A rómaiak pedig a városuk alapításától (ab Urbe condita, röviden u.c.), de oly-

kor kiindulópontjuk az uralkodók vagy konzulok hivatali éveit. Nevezetes volt Julius Caesar Kr.e. 46-ban végrehajtott naptárreformja, amely január 1-re tette az év kezdetét. (Calendarium Julianum). Más rendszer egyenesen a világ kezdetétől (!) számította az időt.

A Názáreti története szempontjából is fontos természetesen a zsidó, másként zsinagógai naptár, amelynek fiktív kezdőponja a Kr.e. 2760. év. Volt perzsa, török, kínai és még több más naptárrendszer is, de nem célunk ezzel a témával behatóbban foglalkozni.

Jézus „Jézus előtt” született

Történetünk szempontjából meg kell említeni Dionysius Exiguus szkíta származású, de Rómában tevékenykedett apát nevét. Ugyanis ő tette a keresztény időszámítás kezdőpontjává Jézus megtestesülését, amit azonban lehetett akár a fogantatásának, akár a megszületésének is értelmezni.

A naptárszerkesztések terén tapasztalható zavarok miatt a történészek más tényezők alapján is megkísérelték a Názáreti születési évének pontosabb meghatározását. Ilyen volt a Bibliában megemlített nevezetes égi jelenség, a betlehemi csillag. Ma már azonban ezt többen is megkérdőjelezzik, mondván, hogy régen szokás volt rendkívüli történelmi személyiségek életrajzát rendkívüli eseményekbe, ritka jelenségekbe ágyazva bevezetni. Ilyen volt továbbá az Augustus császár uralkodásának idejére vonatkozó néhány történelmi feljegyzés, mint a nevezetes adóalany-összeírás a birodalomban, Heródes király életrajzi, uralkodási adatai stb. Érdekes, de hosszú lenne mind ennek a kifejtése.

A lényeg az, hogy a történészek mai ismeretei és időszámításunk szerint *nem 2011-et, hanem kb. 2014-2017-et kellene írunk, mivel mai naptárunkhoz viszonyítva Jézus mintegy négy-öt, talán hét évvel is korábban született!*

Mikor volt a születésnap?

Az embereket talán a születési év-számmal is jobban érdekli *az éven belül a születésnap: a hónap és a nap*, a tényleges születésnap.

Ezen a téren is sokféle találgatás történt már. Általában a Bibliának ab-

ból a leírásából indulnak ki, hogy Jézus nevelőapja, József Betlehemben (előzőleg pedig Jeruzsálemben) éjszakára mindenképpen valamilyen tisztességes szálláson szeretne volna elhelyezni várandós feleségét. Következésképpen, mondják, *csípős lehetett az éjszaka*. A leírás szerint pedig *a legelő háziállatok kinn voltak a mezőkön* pásztorokkal, akik azután csodás jelenségek révén értesültek a zsidóság által várt Megváltó közelben történt megszületéséről.

Figyelembe véve a térség mediterrán éghajlatát (amely a hosszú távú éghajlatváltozás miatt kétezer évvel ezelőtt nem volt feltétlenül pontosan olyan, mint a mai) ezekből a gyér adatokból arra lehetne következtetni, hogy *vagy tavasz, vagy ősz volt*, amikor még/már hűvösek az éjszakák, de már/még az állatok kinn vannak a legelőn.

A szkeptikusok ezzel a vélekedéssel azt vetik szembe: nem biztos, hogy a hűvösség miatt keresett József elszállásolási lehetőséget. Hanem azért, mert természetes, hogy közvetlenül a szülés előtt álló, már-már vajúdó feleségét valamilyen elfogadható fedél alatt kívánta elhelyezni és nem a szabadban hátalni, a szülés nehéz és kockázatos folyamatát a puszta földön fekvő lebonyolítani.

Az istálló (barlang, barlangistálló) említése is utal arra, hogy a korabeli zsidók már nem rideg nomád állattartást folytattak, mint a negyven évig tartó pusztai vándorlás során. Hanem a hűvös, esős téli évszakban istállóban, akolban tartották állataikat. Mint más hasonló gazdálkodású népek is, tavasszal hajtották ki az állatokat a legelőre, s ott voltak őszig, amíg az időjárás megengedte. Ebből következően *Jézus a nyári fél év bármelyik napján születhetett*, a téli fél év kevésbé valószínű.

*

Számos kérdéssel találkozhatunk még a karácsonnyal foglalkozó óriási mennyiségű irodalomban. Találkozhatunk továbbá az ünnephez kapcsolódó szertartásokkal, népszokásokkal, hiedelmekkel, szólás-mondásokkal, irodalmi, képzőművészeti és zenei alkotásokkal stb. Ebből a tengerből merítettünk most egy cseppnyit azzal a kívánsággal, hogy *T. Olvasóinknak legyen szeretetteljes, szép és békés karácsonyuk*, az ünnephez és pénztárcájukhoz mért ételekkel-italokkal és ajándékokkal!

K. P.

Tudománytörténeti anketé

Budapesten a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (korábban: Magyar Szabadalmi Hivatal) V.ker. Garibaldi utcai székházában bonyolította le az *MTEsz Tudomány- és technikatörténeti Bizottsága* – 12 más hasonló intézmény közreműködésével – szokásos háromnapos őszi anketéját. A szekcióülések egy része más helyszíneken zajlott.

Az idei országos anketé *már a 28. volt* ebben a rendezvénysorozatban, amely *kereken 40 éve (!), 1971-ben vette kezdetét* és ez a körülmény kifejezésre jutott címében is: *„A tudomány-, technika- és orvostörténet kutatásának irányai és intézményei az elmúlt 40 évben”*. Az anketesorozat elindításában meghatározó szerepe volt *dr. Turi Istvánnának*, az MTEsz korabeli főtítkárhelyettesének.

Az anketét *Hajdú Judit*, az SZTNH elnökhelyettese nyitotta meg, majd *dr. Réthelyi Miklós*, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium minisztere mondott üdvözlő beszédet. Ennek keretében méltatta az MTEsz példáját, s azt a tényt, hogy a tudományok művelői nehéz körülmények között is tudtak nagyot alkotni; *a múlt előtti tisztelgés adjon erőt a jelen munkájához*, mondta befejezésül a miniszter.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége részéről *dr. Csépe Valéria* főtítkárhelyettes üdvözölte az anketét, aki azután bizonyos ideig irányította is a plenáris ülés munkáját. A főszerző hálátlan, nehéz feladatát mint már hosszú-hosszú évek óta, úgy most is *dr.habil. Vámos Éva*, a M. Műszaki Múzeum korábbi főigazgatója látta el, s mint mindig, most is példás alaposággal és sikerrel, az MTEsz-TTB elnökeként.

A plenáris ülés, továbbá a szekcióülések keretében *55 előadás* hangzott el. Szakmánk részéről *dr. Tóth Sándor* László okl. faipari mérnök, a Faipari Tudományos Egyesület alelnöke, az ismert iptörténész tartott előadást *„Iptörténeti kutatások a fafeldolgozásban”* címmel.

Tóth kolléga úr a 2010. évi anketéon is tartott előadást *„Szemelvények a faipar 19. századi technikatörténetéből”* címmel, ezen belül *Thék Endre* épület- és bútorasztalos, a neves bútorgyáros személyére, munkásságára összpontosít-

va. Ezt az előadást is tartalmazza a múlt évi anketé valamennyi előadását felölelő kötet, amelyet az ideai anketé résztvevői kézhez kaphattak.

Aki nem tudna hozzájutni ehhez a testes, A/4 formátum mellett is 356 oldalra rúgó és alacsony példányszámúban megjelentetett kötethez, nem kell elkeserednie, mivel a Faipari Tudományos Egyesület által megjelentetett *„A fafeldolgozás nagyjai”* sorozatban is elérhető a *„Thék Endre (1842-1919) élete és munkássága”* című, 2011-ben kiadott kisbiográfia. Ugyanígy a *„Lugosi Armand (1924-1990) élete és munkássága”* című füzet is, szintén *dr. Tóth Sándor* László tollából.

Betöltöttük 20. életévünket

Híradónk I. évfolyamának 1. száma 1991 áprilisában jelent meg, a jelenlegi formátumban és csaknem azonos fejléccel. Kis különbség csak annyi volt, hogy akkor még csak az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezete* adta ki. Az EDSz a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének volt a tagja, öt másik szakszervezettel együtt. A *„Faipari”* jelző akkor került a szervezet nevébe és így a lap fejlécébe, amikor az EDSz 1993-ban önálló jogi személlyé vált.

A lap megindításakor a szerkesztőbizottságot *Herczeg Miklós*, az EDSz, majd 1993-tól az EFDSz titkára, illetve főtítkára vezette 2009-ben történt nyugállományba vonulásáig. Titkára pedig a most novemberben elhunyt *Nemes József* volt. A felelős szerkesztő *Krizsán Ferenc* volt, a budapesti Lapkiadó Vállalat újságírója és az *„Ádám”* című folyóirat főszerkesztője.

A lap szerkesztésének és kiadásának alapelvei az eltelt húsz év alatt összességükben nem változtak. Az aktuális feladatoknak és körülményeknek megfelelően természetesen lehetnek és lehetnek továbbra is tartalmi és hangsúlyeltolódások az egyes lapszámok és évfolyamok között. Amiben nincs szemernyi változás sem: *minden rendelkezésünkre álló eszközzel továbbra is Szakszervezetünk tagságát és a szakmát szolgáljuk!*

Király Pál

Halálozások

Szomorúan értesültünk arról, hogy Szakszervezetünk egyik alapító tagja, s 1993-tól 2003-ban történt nyugállományba vonulásáig gazdasági vezetője, **Nemes József** kolléga Budapesten életének 75. évében, már gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben meghalt.

Veszprémben született 1937-ben. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a Veszprémi Tejipari Vállalatnál kezdte meg gyakorlati pályafutását. Onnan a MEDOSz Veszprém Megyei Bizottságához került munkatársnak. 1968-ban Budapestre költözött és a MEDOSz központ Szakemberek Szakosztályának lett a vezetője. Közben elvégezte a Gödöllői Agrártudományi Egyetem *üzemgazdasági* főiskolai szakát. Ezután kinevezték a központ gazdasági és pénzügyi osztályának vezetőjévé. 1984-től ugyancsak a MEDOSz központban a Munkavédelmi Osztály vezetője lett. *Amikor az EFDSz önálló jogi személyiséggé vált, lett szervezetünk pénzügyi vezetője.*

Pontos, szigorú pénzügyi ember volt, de ugyanakkor melegszívű, derűs, jó kapcsolatteremtő kolléga, akinek emlékét megőrizzük. Hamvait Budapesten, a Bartók Béla úti urnatemetőben helyezték végső nyugalomra.

*

A balassagyarmati kórházban már szintén gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben 82 éves korában elhunyt **Püskösti Imre** aranyokl. erdőmérnök, aki Budapesten született 1930-ban, oklevelét pedig 1955-ben szerezte meg Sopronban. *Szakmai pályafutását az egykori Tolna megyei Áll. Erdőgazdaság Tamási Erdészetenél kezdte el erdőművelési szakelőadóként, majd 1961 novemberétől a vállalat központjában folytatta fahasználati csoportvezetőként. 1965-ben saját kérésére Balassagyarmatra helyezték át az akkori Cserháti Áll. Erdőgazdaság központjába. Itt dolgozott, mint fahasználati előadó, termelési felügyelő, majd munkaerőgazdálkodási és oktatási előadó 1982. március 30-ig, rokkant nyugdíjasként történt nyugállományba vonulásáig. Balassagyarmaton temették el.*

Hírek

Kilencven éves a LÁEV. A *Lillafüredi Állami Erdei Vasút* fővonalán az 1921-ben megtartott közigazgatási bejárást követően engedélyezték a rendszeres áruszállítás megindítását. *Ettől az évtől számítják* az akkor még „Szinavölgyi” névre hallgató kisvasút fennállását, amely 1929 óta viseli a „Lillafüredi” nevet.

A fővonal terveit *Stern Zsigmond* és *Stern Imre* kultúrménök készítette. *A kivitelezést Modrovich Ferenc* erdőmérnök irányította, aki az I. világháború idején a k.u.k. hadsereg vasútépítő ezredében teljesített szolgálatot, 1923-tól pedig Sopronban az erdőmérnök-hallgatókat oktatta különböző műszaki tudományokra 1947-ben bekövetkezett haláláig.

A kisvasúton (beleértve a szárnyvonalakat is) fennállása alatt több millió tonnakilométer teherforgalmat bonyolított le (főleg fát és követ szállított), továbbá több millió személyt. Részletesebb története Híradónk 1996. évi májusi számában (is) olvasható, *Korok* Károly vasúti felügyelő tollából.

*

60 éves a TAEG Zrt. Ünnepléses keretek között emlékeztek meg Sopronban a *Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt.* megalapításának 60. évfordulójáról. Ennek keretében üdvözölte az intézményt a tulajdonosi jogokat gyakorló MFB Zrt., továbbá a Nyugat-magyarországi Egyetem vezetősége és Sopron város önkormányzata. A Károly-magaslaton felavatták Hédl András Bedő-díjas erdősztechnikus mellszobrát, tudományos konferenciát bonyolítottak le, s kiadták a soproni erdők történetét bemutató újabb kötetet és a róluk készült fotóalbumot.

*

Nemzeti Energiastratégia készül, adta hírül a média. Alapelvei: fenntarthatóság, biztonság, az energiafüggőség csökkentése. Az összes energiatermelésen belül a *megújuló* forrásokból származó energia aránya elérheti a 35%-ot, de alapvetően kiegészítő jellegű. A megújulókon belül fontos szerepet szánunk a mező- és *erdőgazdasági hulladékok* felhasználásának. A stratégia komoly hangsúlyt helyez a helyi lehetőségek kihasználására. Stratégiánk tehát lesz – de lesz-e hozzá energiánk?

Címképfotónkat az Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. bocsátotta rendelkezésünkre, amiért ezen a helyen is köszönetet mondunk.

Hátsó borítóoldalunkon: egy kis erdészeti filatéliai összeállítás látható „2011 az Erdők Nemzetközi Éve” alkalmából, különböző időpontokban kiadott szakmai motívumú filatéliai okmányokból.

Ezek közül a legfelsőt adta ki ebben az évben ebből az alkalomból a Magyar Posta. A négy bélyegképet tartalmazó kisvet Benedek Imre grafikusművész tervezte a magyar származású amerikai fotóművész és filmrendező, Steven Lovy fényképeinek grafikai átkomponálásával. A kisíven belül átlós elrendezésben két-két bélyegkép látható. Az egyik: őrségi erdős táj, előterében vadvirágos tarka réttel. A másik: ködös, téli Visegrádi-hegység némileg stilizált képe. A keret rajzolatát egy fa koronája adja, az alnyomatot pedig egy falevél erezeze tartkítja.

A kisív 150 ezer példányban készült a Pénzjegynyomdában. Postai névértéke 4x200=800 forint. Alkalmi borítékon is kapható.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXI. évfolyam 4. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

Felelős kiadó:

Dudás Péter főtítkár.

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@cerbi.hu

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

	ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1	Vasárnap	Hugó	Kedd	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	Péntek	Tünde
2	Hétfő	Áron	Szerda	Zsigmond	Szombat	Kármén, Anita
3	Kedd	Buda, Richárd	Csütörtök	Tímea, Irma	Vasárnap	Klotild
4	Szerda	Izidor	Péntek	Mónika, Flórián	Hétfő	Bulcsú
5	Csütörtök	Vince	Szombat	Györgyi	Kedd	Fatime
6	Péntek	Vilmos, Bíborka	Vasárnap	Ivett, Frida	Szerda	Norbert, Cintia
7	Szombat	Herman	Hétfő	Gizella	Csütörtök	Róbert
8	Vasárnap	Húsvét, Dénes	Kedd	Mihály	Péntek	Medárd
9	Hétfő	Húsvét, Erhard	Szerda	Gergely	Szombat	Félix
10	Kedd	Zsolt	Csütörtök	Ármin, Pálma	Vasárnap	Margit, Gréta
11	Szerda	Leó, Szaniszló	Péntek	Ferenc	Hétfő	Barnabás
12	Csütörtök	Gyula	Szombat	Pongrác	Kedd	Villó
13	Péntek	Ida	Vasárnap	Szervác, Imola	Szerda	Antal, Anett
14	Szombat	Tibor	Hétfő	Bonifác	Csütörtök	Vazul
15	Vasárnap	Anasztázia, Tas	Kedd	Zsófia, Szonja	Péntek	Jolán, Vid
16	Hétfő	Csongor	Szerda	Mózes, Botond	Szombat	Jusztin
17	Kedd	Rudolf	Csütörtök	Paszka	Vasárnap	Laura, Alida
18	Szerda	Andrea, Ilma	Péntek	Erik, Alexandra	Hétfő	Arnold, Levente
19	Csütörtök	Emma	Szombat	Ivó, Milán	Kedd	Gyárfás
20	Péntek	Tivadar	Vasárnap	Bernát, Felícia	Szerda	Rafael
21	Szombat	Konrád	Hétfő	Konstantin	Csütörtök	Alajos, Leila
22	Vasárnap	Csilla, Noémi	Kedd	Júlia, Rita	Péntek	Paulina
23	Hétfő	Béla	Szerda	Dezső	Szombat	Zoltán
24	Kedd	György	Csütörtök	Eszter, Eliza	Vasárnap	Iván
25	Szerda	Márk	Péntek	Orbán	Hétfő	Vilmos
26	Csütörtök	Ervin	Szombat	Fülöp, Evelin	Kedd	János, Pál
27	Péntek	Zita, Mariann	Vasárnap	Pünkösd, Hella	Szerda	László
28	Szombat	Valéria	Hétfő	Pünkösd, Emil, Csanád	Csütörtök	Levente, Irén
29	Vasárnap	Péter	Kedd	Magdolna	Péntek	Péter, Pál
30	Hétfő	Katalin, Kitti	Szerda	Janka, Zsanett	Szombat	Pál
31			Csütörtök	Angéla, Petronella		

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

	OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	Hétfő	Malvin	Csütörtök	Mindenszentek, Marianna	Szombat	Elza
2	Kedd	Petra	Péntek	Halottak Napja, Achilles	Vasárnap	Melinda, Vivien
3	Szerda	Helga	Szombat	Győző	Hétfő	Ferenc, Olívia
4	Csütörtök	Ferenc	Vasárnap	Károly	Kedd	Borbála, Barbara
5	Péntek	Aurél	Hétfő	Imre	Szerda	Vilma
6	Szombat	Brúnó, Renáta	Kedd	Lénárd	Csütörtök	Miklós
7	Vasárnap	Amália	Szerda	Rezső	Péntek	Ambrus
8	Hétfő	Koppány	Csütörtök	Zsombor	Szombat	Mária
9	Kedd	Dénes	Péntek	Tivadar	Vasárnap	Natália
10	Szerda	Gedeon	Szombat	Réka	Hétfő	Judit
11	Csütörtök	Brigitta, Gitta	Vasárnap	Márton	Kedd	Árpád
12	Péntek	Miksa	Hétfő	Jónás, Renátó	Szerda	Gabriella
13	Szombat	Kálmán, Ede	Kedd	Szilvia	Csütörtök	Luca, Otília
14	Vasárnap	Helén	Szerda	Alíz	Péntek	Szilárda
15	Hétfő	Téréz	Csütörtök	Albert, Lipót	Szombat	Valér
16	Kedd	Gál	Péntek	Ödön	Vasárnap	Etelka, Aletta
17	Szerda	Hedvig	Szombat	Hortenzia, Gergő	Hétfő	Lázár, Olimpia
18	Csütörtök	Lukács	Vasárnap	Jenő	Kedd	Augusztá
19	Péntek	Nándor	Hétfő	Erzsébet, Zsóka	Szerda	Viola
20	Szombat	Vendel	Kedd	Jolán	Csütörtök	Teofil
21	Vasárnap	Orsolya	Szerda	Olivér	Péntek	Tamás
22	Hétfő	Előd	Csütörtök	Cecília	Szombat	Zénó
23	Kedd	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	Péntek	Kelemen, Klementína	Vasárnap	Viktória
24	Szerda	Salamon	Szombat	Emma	Hétfő	Ádám, Éva
25	Csütörtök	Blanka, Bianka	Vasárnap	Katalin, Katinka	Kedd	Karácsony, Eugénia
26	Péntek	Dömötör	Hétfő	Virág	Szerda	Karácsony, István
27	Szombat	Szabina	Kedd	Virgil	Csütörtök	János
28	Vasárnap	Simon, Szimonetta	Szerda	Stefánia	Péntek	Kamilla
29	Hétfő	Nárcisz	Csütörtök	Taksony	Szombat	Tamás, Tamara
30	Kedd	Alfonz	Péntek	András, Andor	Vasárnap	Dávid
31	Szerda	Farkas			Hétfő	Szilveszter

ERDÉSZETI FILATÉLIA

Az oldalhoz tartozó szövegünk a 18. oldalon olvasható.

Special letter
Lettre spéciale
Sonderbrief

